

DRAUGAS

PERIODICALS
August 10, 2005
Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 10, 2005

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-09-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 154
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Pranešimas dėl įstatų keitimo. „Knygnešių“ pastovyklės brolių rašiniai. Jūros diena Rake.

2 psl.

Ši kartą pirmąja latviai. Kada statysime paminklus patriotiniams kolaborantams.

3 psl.

Lietuvos įstatymai palankūs energetikai. Kur dingio laisvė? Mūsų virtuvė.

4 psl.

Iš nupilietinimo į pilietišumą.

5 psl.

Vanagaičio gadynė. „Margutis II“ dėkoja. Svarbus pranešimas bendradarbiams ir skaitytojams. Kviečiam į „Draugo“ vasaros šventę.

6 psl.

Sportas

* Lietuvos rekordininkas Tomas Intas trečiądienį dalyvauja Suomijoje vykstančio X pasaulio lengvosios atletikos čempionato ieties metimo varžybų finale. Antradienį kvalifikacinės varžybose lietuvis vieninteliu pirmuoju bandymu įrankį nuskraidino tik 77,08 m ir A grupėje buvo septintas, o bendroje įskaitoje tarp 31-o atletų užėmė dviliktą vietą.

* Po paskutiniųjų Lietuvos beisbolo pirmenybių antrąjį etapą rungtynių, stipriausiųjų grupės priekyje karaliauja dvi komandos — Utenos „Vetra“ ir Kauno „Lituanica“. „Vetros“ beisbolininkai du kartus 5:2 ir 15:9 nugalėjo šalies vicečempionę „Lituanica“ ir, iškovoję tryliką pergalių, del geriausio tarpusavio rungtynių balanso pirmąja keturių komandų grupėje bei realiai pretenduoja žaisti superfinale.

* Antrąją pergalę Čekijoje vykstančiame XV pasaulio jaunimo (iki 20 metų) merginų rankinio čempionate iškovojo Lietuvos rinktinė. Turnyro del 13-20 vietų P-I grupės rungtynėse Lietuvos merginos 33:29 įveikė Angolos komandą. Net 15 įvarčių lietuvaitėms pelnė Laima Bernatavičiūtė, po 5 — Živilė Jurgutytė, Laima Pavvydytė ir Aukšė Rukaitė.

Naujausios žinios

* Lietuva ir Kinija aktyvins bendradarbiavimą jūrų transporto srityje.

* Kadencija baigiantis Čekijos ambasadorius apdovanotas krašto apsaugos sistemos medaliu.

* Premjeras lankėsi Ignalinos atominėje elektrinėje.

* Kauno apskrityje padaugėjo sifilio atvejų.

Valiutų santykis

1 USD — 2.784 LT

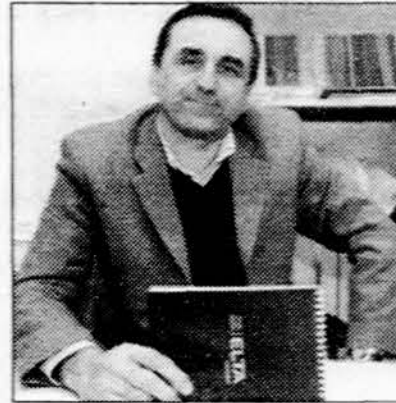
1 EUR — 3.452 LT

Ar V. Uspaskichas rudenį sugrįš į Seimą?

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (ELTA) — Politologai skirtingai prognozuoja, ar Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas mėgins susigrąžinti parlamentaro statusą per lapkričio mėnesį vienmandatėje Kėdainių rinkimų apygardoje vykšiančius pakartotinius Seimo nario rinkimus.

Pasak Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (TSPMI) docento Lauro Bielino, Darbo partijos vadovas greičiausiai į Seimą šių metų rudenį nesi- vers.

„Pagrindinė priežastis — ekonominė. Jam dabar aktualiausia — išspręsti savo įmonių likimo problemas. Pelnas, kreditų grąžinimas, vadybos klau-

Lauras Bielinis
Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

simai — tai asmeninio V. Uspaskicho dalyvavimo reikalaujančios problemos“, sakė L. Bielinis.

Jo nuomone, V. Uspaskichui dabar naudingiau išlikti

Darbo partijos pirmininku ir nesiveržti į didžiosios politikos sceną, kur jo lauktų skausmingi smūgiai. „Jam dabar svarbiau ramiai susitvarkyti savo reikalus“, teigė politologas.

Kito TSPMI dėsytoto — Alvido Lukošaičio — požiūriu, didesnė tikimybė, kad V. Uspaskichas šį rudenį rinkimuose vis dėlto dalyvaus.

„Manau, galimybė, kad V. Uspaskichas sieks Seimo nario mandato, yra didesnė: jis greičiausiai mėgins parodyti, jog sugeba skinti triuškinamas pergalės“, svarstė A. Lukošaitis.

Tuo tarpu politologas Vytas Radžvilas abi V. Uspaskicho apsisprendimo galimybes įvertino apylygiai. Jis pažymėjo, kad Darbo partijos vadovo veiksmai

priklausys nuo valdančiosios koalicijos partnerių, pirmiausia — socialdemokratų požiūrio į jo aukštojo mokslo diplomato autentiškumo problemą.

„V. Uspaskicho apsisprendimas labai priklausys nuo to, kiek realistiškai jis įvertins savo padėtį dėl iki galo neatsakytų klausimų apie diplomato autentiškumą. Juk jis supranta, kad, jei ryšis siekti Seimo nario mandato, šis klausimas vėl iškils, o padariniai gali būti skaudūs. Kita vertus, jis ne per daug linkęs skaitytis su viešąja nuomone ir įstatymais.

Manau, jei V. Uspaskichas gaus garantijų, kad dėl diplomato nekils problemų, rinkimuose jis dalyvaus. Pirmiausia jis, ko gero, mėgins išsiaiškinti Algirdo

Brazausko partijos pozicijas“, teigė V. Radžvilas.

Pats V. Uspaskichas apie savo apsisprendimą kalbėti vengė. „Turiu priežasčių, dėl kurių dabar apie savo sprendimą nekalbėsiu“, pareiškė Darbo partijos vadovas.

Liepos pabaigoje V. Uspaskichas per televiziją parodė, pasak jo, aukštąjį išsilavinimą liudijančius oficialius dokumentus — G. Plechanov liaudies ūkio akademijos baigimo diplomą ir kelis raštus su šios aukštosios mokyklos antspaudais.

Tačiau politikas prisipažino viešai pademonstravęs tik nesenai išrašytą diplomą dublikatą, kurio esą prireikė dėl išsilavinimo korektūros klaidos. Diplom originalas, Nukelta į 5 psl.

Autobuso stotelėje sunkvežimio mirtinai sužalojo žmogų

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (ELTA) — Vienas žmogus žuvo ir dar trys buvo sužeisti per antradienio avariją Vilniuje, kai netoli Pedagoginio universiteto susidūrė trys lengvieji automobiliai ir vienas sunkvežimis.

Vienas žmogus mirtinai sužalotas ir dar vienas sužeistas sunkvežimiu įvažiuavęs į Saltoniškių stotelę, kur keleiviai laukė autobuso. Kiti du sužeistieji važiuojo automobiliu „Audi A4“. Avarijos metu pliaupė smarkus lietus.

Pasak Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato atstovų, sunkvežimis atsitrenkė į automobilį „Audi A4“ degant raudonom šviesoforo signalui. Nuo smūgio automobilis trenkėsi į apšvietimo stulpą, o sunkvežimio, kludęs kitą „Audi“, nuvažiuojo toliau, rėžėsi į visuomeninio transporto stotelės konstrukcijas ir apvirto.

Apvirtęs sunkvežimis buvusios autobusų stotelės vietoje.

Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

Prezidento patarėjas išvyksta į stažuotę JAV

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus pasirašė potvarkį, kad į stažuotę užsienyje išvyksiantį Vidaus politikos grupės vadovą Darius Gudelį pavaduos šios grupės patarėjas ir prezidento atstovas Seime bei Vyriausybėje Vytautas Umbrasas.

Pasak dienraščio „Lietuvos žinios“, penktadienį D. Gudelis išskrenda į JAV. Prezidento patarėjas savo žinias tobulins Yale universitete.

Jo teigimu, į stažuotę universitetas pakvietė 18 žmonių, nors atrankoje dalyvavo net 100 valstybių atstovai. Koks buvo tikslus norinčiųjų tobulintis skaičius, patarėjas tikino nežinąs.

„Ši stažuotė nėra susijusi su valstybės tarnyba. Kiek man žinoma, susirinkus įvairių sričių jaunų ir perspektyvių specialistų. Lankysis bendro pobūdžio ekonomikos, socialinių mokslų,

aplinkosaugos ir teisės paskaitas. Vėliau vyks strateginio planavimo ir viešųjų ryšių mokymai. Individualiai pasirinkus politikos ir verslo santykių temą“, kalbėjo D. Gudelis.

D. Gudelis iš stažuotės JAV ketina grįžti po trijų mėnesių ir toliau dirbti Prezidentūroje. Beje, kartu su juo išvyksta ir žmona Neringa.

Tuo tarpu buvęs Prezidentūros Spaudos tarnybos vadovas Marius Lukošius laimėjo konkursą ir po gero mėnesio pradės dirbti UNESCO atstovybėje Maskvoje. Jis pasakoją svarstęs, kurią UNESCO atstovybę rinktis. „Buvo rengiami konkursai eiti pareigas Maskvoje, Jamaikoje ir Teherane. Įvertinau savo galimybes ir pasirinkau Maskvą. Be profesinių sugebėjimų, būtina turėti ir kitų pranašumų. Šiuo atveju mano pranašumas — rusų kalba“, sakė M. Lukošius.

Lietuvių priešai Afganistane — ligos ir sprogmenys

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Afganistano Goro provincijoje dirba ne tik mūsų šalies kariai, bet ir diplomatai.

Jau porą savaičių ten veikia Lietuvos specialioji misija, vadovaujama Užsienio reikalų ministerijos darbuotojo Dainiaus Baublio. Goro provincijoje dirbantys lietuviai kone kasdien susiduria su pavojais.

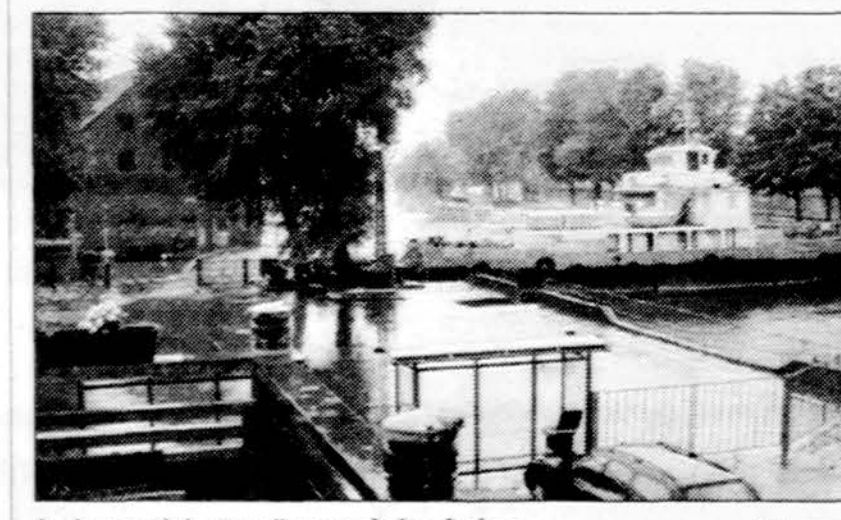
Bene didžiausią grėsmę kelia nuo karo likusios nesproguosios minos. „Inžinieriai beveik kiekvieną dieną naikina įvairius sprogmenis“, apie Afganis-

tane dirbančių Lietuvos karių kasdienybę kalbėjo D. Baublys.

Tačiau didžiausi karių priešai Gore, pasak specialiosios misijos vadovo, — pavojingos ligos ir kaitri saulė. „Vietos gyventojų ligų kolekcija 'papuotų' bet kurią enciklopediją“, tvirtino D. Baublys.

Baimindamiesi susirgti lietuviai laikosi griežtų asmeninės higienos reikalavimų. Jei pasisveikina su vietiniais, plauna ir dezinfekuoja rankas, nevalgo jokių vaisių ir kitokio maisto iš turgaus.

Nepaisant liūčių, potvynis negresia

Aprimus vėjų, atnaujinamas keltų darbas.

Elitos nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Nepaisant to, kad Lietuvoje jau keletą dienų iš eilės pliaupia smarkios liūtys, potvynio pavojaus nėra.

Kaip sakė hidrologė Joana Pumpolovič, nors lyja smarkiai, tačiau upių vandens lygis kol kas pakilo nedaug.

„Vandens lygis pakilo ne-

daug, 12-13 centimetrų. Vilniuje, Neries upėje, antradienį vandens lygis pakilo 9 centimetrais“, pasakojo hidrologė.

Kartu su liūtimis, taip pat siautėja ir smarkūs vėjai. Del prastų oro sąlygų Klaipėdoje buvo sutrikusi Senosios perkės veikla. Antradienį popiet jau išplaukė keltas „Nemunas“.

„Discovery“ sklandžiai nutūpė

Edwards oro pajėgų bazė, California, rugpjūčio 9 d. („Reuters“/BNS) — Jungtinių Valstijų daugkartinis erdvėlaivis „Discovery“ antradienį sklandžiai nutūpė Edwards oro pajėgų bazėje California valstijoje.

Erdvėlaivis buvo nukreiptas į California, nes dėl blogo oro nebuvo galima tūpti Floridoje esančiame Cape Canaveral kosmoso centre.

Į planetos atmosferą erdvėlaivis iškrido švytėdamas liepsnomis ir nusklendė per visą Ramųjį vandenyną, kol pagaliau 8 val. 12 min. ryto vietos laiku sklandžiai nusileido Mohave dykumoje.

„Discovery“ misija tęsiasi keturiolika parų, jos metu erdvėlaivis buvo prisijungęs prie Tarptautinės kosmosinės stoties (TKS).

Trys erdvėlaivio reaktyviniai varikliai įsijungė 4 val. 6 min. Ramiojo vandenyno pakrantės laiku.

„Discovery“ vadė Eileen Collins dviem minutėms ir 42 sekundėms įjungusi „Discovery“ variklius, pristabdė erdvėlaivį, kad jis pradėtų laisvai kristi į žemę. Palikęs orbitą 330 km aukštyje erdvėlaivis apsi-vertęs ir atbulas skrido virš Indijos vandenyno.

„Discovery“ ir jo septyni astronautai, keliaudami per Ramųjį vandenyną dar atliko keturis manevrus, kad kirstų kranto liniją California tarp Los Angeles ir Oxnard miesto.

Nusileidimo California NASA norėjo išvengti dėl papildomų išlaidų ir ilgesnio skrydžių atidėjimo vėliau šiais metais.

Edwards karinėje bazėje yra trys erdvėlaivis „Columbia“ po pirmosios misijos 1981 metų balandžio 14 dieną. Iš viso šioje vietoje, esančioje už 144 km į šiaurę nuo Los Angeles, erdvėlaiviai yra tūpę 28 kartus.

JAV Nacionalinės aeronautikos ir kosmoso tyrimo valdyba (NASA) pasiekė pagrindinį savo tikslą — ne pirmus metus naudojamas erdvėlaivis saugiai pakilo ir nusileido.

Tačiau kai liepos 26 dieną „Discovery“ kylančiam jo kuro bako į šonus ėmė lakstyti izoliacijos gabalai, NASA suprato nesugebėjusi ištaisyti priežasties, dėl kurios 2003 metų vasario 1 dieną tragiškai baigėsi erdvėlaivio „Columbia“ misija.

„Discovery“ startą NASA atidėjo, kol buvo išspręsta erdvėlaivio izoliacijos problema.

Kitą daugkartinio naudojimo erdvėlaivio skrydį valdyba planuoja rugšėjo 22 dieną.

Pasieniečiai galėjo nusikalsti

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Moterį tiesiai iš darbo areštūn išvežusių pasieniečių elgesyje Seimo kontrolierių įstaigos vadovas Romas Valentukevičius įžvelgė galimai nusikalstamą veiklą.

R. Valentukevičius, tyres vilnietės skundą dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) Vilniaus rinktinės pareigūnų elgesio, kuomet jie šią sulaukė darbo vietoje, nusprendė jį esant pagrįstą.

Kaip rašoma Seimo kontrolieriaus R. Valentukevičiaus pažymoje, VSAT pareigūnų veikloje įžvelgtas galimas nusikalstamos veiklos požymys, jis surinkta medžiaga perduoda generaliniam prokurorui.

I Seimo kontrolierius moteris kreipėsi pasipiktinusi, jog pareigūnai ją išsivežė tiesiog iš darbo vietos. Vilnietės teigimu, beveik pusdienį pralaidę savo būstinėje, kol surašė laikinojo sulaikymo protokolą, pareigūnai ją vėliau perdavė Vilniaus miesto Vyriausiojo policijos komisariato areštūnui.

Pavasariį Seime pristatydamas Seimo kontrolierių veiklos metinę ataskaitą R. Valentukevičius pastebėjo, jog gyvenimojo del žmogaus teisių pažeidimų dažniausiai skundžia policininkus. 1994 m. įsteigta Seimo kontrolierių institucija tiria skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo, žmogaus teisių pažeidimų.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė
2652 W. 65 Street
Chicago, IL 60629

Lietuvių skautų sąjungos Tarybos korespondencinio posėdžio nr.5 protokolas

**Dėl nuostatų keitimo
2005 m. balandžio 12 d.**

1. L.S.S. tarybos korespondencinis posėdis nr.5 buvo šaukiamas 2005 m. birželio 7 d., siekiant svarstyti vieną L.S.S. vadovybės nutarimų nuostatų keitimą.

2. Dalyviams pristatyta ši posėdžio darbotvarkė:

Medžiaga pristatoma tarybos nariams 2005 m. birželio 7 d.

Balsavimas vyksta elektroniniu paštu iki 2005 m. birželio 15 d.

Balsai suskaičiuojami 2005 m. birželio 16 d.

Rezultatas pranešamas tarybos nariams 2005 m. birželio 16 d.

Protokolas išsiuntinėjamas tarybos nariams 2005 m. liepos 16 d.

3. Posėdyje dalyvavo visi tarybos nariai, kurie išvardinti balsavimo rezultatų lapelyje.

4. 2005 m. birželio 16 d. gauti balsai buvo pažymėti balsavimo rezultatų lapelyje, kuris tuoj pat buvo pristatytas tarybos nariams patvirtinti, kad jų balsai buvo tiksliai įskaityti. Patikslinimų nebuvo.

5. Balsavimo tikslas buvo nuspręsti ar keisti, ar nekeisti par. I.8.a. ir I.8.f. sumažinti reikalavimą nuo 4/5 iki 3/5 visos tarybos sudėties daugumos balsuojant L.S.S. statuto ir „By-Laws“ keitimo reikalais. Balsavimo rezultatai detalai nurodyti balsavimo lapelyje. Jie tokie:

už — 26;

prieš — 1;

susilaiko — 4.

6. Balsavimo 27 L.S.S. tarybos nariai, taigi tik 87 proc. visos sudėties. Remiantis šiais balsavimo duomenimis, kadangi daugiau negu reikiamos 4/5 tarybos sudėties pritarė skelbiamam minėtus par.I.8.a. ir I.8.f. keitimams, priimtus ir galiojantiems nuo 2005 m. birželio 12 dienos.

7. Rezultatai bus skelbiami „Skautų aid“ numeryje ir „Skautybės kelio“ laidoje.

8. Šiuo protokolu L.S.S. tarybos korespondencinis posėdis nr. 5 užbaigtas. Visi gauti balsavimo lapeliai sunaikinti.

Budėkime!

Gero vėjo!

Ad Meliorem!

v.s.fil. Rimantas Griškėlis

„KNYGNESIŲ“ PASTOVYKLĖS BROLIŲ RAŠINIAI

Vakar vakare mes žiūrėjome į žvaigždes ir mėnulį. Visi bandė surasti Grizulo ratus. Mums pasisekė surasti, nes brolis žinojo, kur yra šiaurės žvaigždė. Mes diskutavome grupėje, kodėl kai kurios žvaigždės yra šviesios, o kitos tamsesnės. Šviesumas priklauso nuo turimų dujų. Taip pat priklausau ir kaip toli yra nuo Žemės. Ateinančią naktį stebėsime mėnulio pasikeitimą.

Antanas Senkevičius

Prieš dvi dienas mes pradėjome statyti lauko palapinę „lean-to“, kurioje bus vietos dvylikai žmonių. Palapinę apdengėme paprčiais apsisaugojimui nuo lietaus ir uodų. Gerai nusiteikę, pasiėmę miegamaisius, žygiavome į mūsų pastatytą palapinę. Vakar buvo pirmoji naktis, kurią mes praleidome naujoje namuose. Netikėtumas — atkeliavo brolis Antanas ir turėjo miegoti „lean-to“. Palapinę pastatėme tik dvylikai asmenų, reikės susispausti.

Vydūnas Trapinskas

Prieš dvi dienas „Aušros Vartų“ rajone pasistatėme — „lean-to“, kuris buvo pagamintas iš medžio ir padengtas paprčiais. Buvo labai viduje šilta, bet paprčių sienos mus negynė nuo uodų. Šita vietovė turi daug vabalų, laimė, kad aš turėjau galvos gaubtuvą. Mums vel reikės ten miegoti, bet ši sykį mes busime pasiruošę. Mokomės iš klaidų.

Matas Tamošiūnas

Praėjusią naktį mes dalyvavome puolinuose prieš „Ne-

rijos“ jūrų skautes. Ašėjau su vienu mano draugu, bet mus pagavo. Aš išbėgau iš pastovyklės. Vieną naktį mes turėjome miegoti „lean-to“. Buvo baisu, kadangi mus „suplovė“ uodai, o atsikėlę pastebėjome, kad mūsų guolyje radosi širšių lizdas. Kitą dieną mes pastatėme sargybos bokštą ir pakeliamą tiltą. Mes patys virėme pusryčius, pietus ir vakarienę.

Antanas Pauzuolis

Vakar mes statėme „lean-to“, kad galėtume praleisti naktį. Nebuvo linksma, nes buvo daug uodų. Aš miegojau tik dvi valandas. Turėjome atlikti daug pionierių statybų. Mes patys verdamės maistą. Statėme „sargybos“ bokštą ir pakeliamą tiltą. Mes turėjome surasti gelių išsipirkimui.

Andrius Markulis

Praėjusią naktį mes puolėme jūrų jaunes ir mums pasisekė gauti vieną gairėlę. Mums reikėjo miegoti mūsų pastatytoje „lean-to“ palapinėje, apdengtoje paprčiais, bet ji nebuvo saugi nuo uodų. Teko miegoti tik gal penkias valandas. Papusryčiausime statyti pakeliamą tiltą ir sargybos bokštą. Mums nereikėjo miegoti paprčių palapinėje, kadangi ten buvo širšių lizdas.

Brolis Justinas

Jau daug brolių aprašė mūsų vargus miegant lauke ir kariaujant su uodais. Mes neleidžiame veltui laiko, vis ką nors dirbam. Statom bokštus, tiltus. Patys verdamės valgyti.

Linas Aleksūnas

Akademikai skautai su fil. Antanu Pauzuoliu šiemet Rako stovykloje, Custer, MI, liepos 16 d. Stovyklos pavadinimas — „Didvyrių žemė“.

fil. Vytenio Kirvelaičio nuotr.

RAKO STOVYKLOJE ŠVENČIAMA JŪROS DIENA

Lietuvoje Jūros diena yra švenčiama liepos 15 d. 1933 metais liepos 15 d. Baltijos jūroje, prie Klaipėdos uosto molo, audroje sudužo pirmas skautų burlaivis „Budys“. Nelaimėje žuvo trys jūrų skautai. Jų žuvimo dieną prisimena ne tik jūrų skautai, bet ir visi lietuviai.

Jūrų skautės ir jūrų skautai tęsia jūros dienos tradicijas. Šiais metais Jūros diena buvo švenčiama šeštadienį, liepos 16 d. Susikaupimas ir iškilminga dalis vyko prie ežero. Deja, šiemet (pirmą kartą per paskutinius 28 metus) negalėjome pradėti apeigų prie ežero. Uniformuoti sesės ir broliai pradėjo žygiuoti ežero link, bet dėl artėjančios audros turėjo apsisukti ir grįžti atgal į stovyklą.

Visi jūrų skautai ir skautės susirinko po pastogę „Kernavėje“. Sesės greit parūpino gražų apvalų „ežerėlį“ — mažą baseiną. J. p.s. Dalia Vitkienė gražiai pravedė susimastymą. Jai gitara talkininkavo j. p.s. Onutė Savickienė ir g. v. Liana Modestaitė. Buvo prisiminti visi mirusieji jūrų skautai ir skautės. Taip pat šiais metais suėjo afa Lios Blinstrubaitės 25 m. mirties sukaktis. Lisa buvo „Nerijos“ tunto jūrų jaunė, kai Dievulis ją pasisaukė pas Save. Tuoj po mirties, jos tėveliai jūrų

skautėms paaukojo katamarano burlaivį, kuris buvo pakrikštytas „LISA“ vardu. Sesės daug metų buriavo ir džiaugėsi tuo burlaiviu prisimindamos savo mielą sesę Lisą. Burlaivis po tiek metų susidėvėjo. Jūrų skautams ir skautėms šiemet buvo paaukotas naujas katamarano burlaivis, kuris šią Jūros dieną buvo pakrikštytas „LISUTE“. Amžinai ir linksmai buriuok kartu su mumis, Lisute, ir kartu su kitais angeliais!

Susimastymui pasibaigus, jūrų skautės ir skautai tvarkingai išsiriškavo iškilmingai sveikinti J. b. valt. Aras Žygas ir g.v.v. Aida Žygaite priėmė vienetų raportus ir kvietė stovyklos vadovybę praveisti inspekciją. Visi balsingai sušuko šūkius. Vėliavas įnešus, tūntų ir LS Brolijos įsakymai buvo perskaityti. Tada vyko keturių udrų, keturių brolių ir devynių sesių jūrų jaunių įžodžiai.

Vadovai — j.p.s. Rima Jokubauskienė, j.b.v.v. Aleksas Modestas ir j. ps. Vilija Kielienė pravedė įžodžius. Jūrų skautų „Simo Kudirkos“ pastovyklės viršininkas j.b.v.v. Aras Galinaitis buvo pakeltas į j. p.s. laipsnį. „Šis jaunasis vadovas yra kuklus, sunkiai dirbantis ir pavyzdinis“.

Jūrų skautų „Simo Kudirkos“ pastovyklės viršininkas j.b.v.v. Aras Galinaitis buvo pakeltas į j. p.s. laipsnį. „Šis jaunasis vadovas yra kuklus, sunkiai dirbantis ir pavyzdinis“.

gas. Buvo labai malonu, kad galėjau praveisti šį įžodį, — sakė „Lituanicos“ tūntininkas j. p.s. Robertas Jokubauskas, rišdamas naujam j. p.s. žalia kaklaraštį. Visi kiti skautai jį šiltai pasveikino.

Vėliavas išnešus visi kiti su naujais kaklaraščiais buvo pasveikinti. Tuo laiku pradedėjo ir buvo galima užgyti prie ežero tolimesnėms Jūros dienos apeigoms. Sesės ir broliai išsiriškavo ir, komandą davus, gėrbė ažuolo vainiko nuleidimą į ežerą, pagerbiant visus mirusius jūrų skautes ir skautus.

Po to vyko naujo laivo „LISUTE“ simboliškas krikštas. (Kunigas s. Antanas Gražulis su j. ps. Dalios Vitkienės pagalba greit nuvažiuojo prie ežero ir prieš artėjančią audrą ir pakrikštijo laivą.)

Sesė Taiyda Chiapetta buvo pakviesta būti krikšto mama, kadangi jina su Lisa kartu skautavo. Sesė Taiyda, kartu su broliu j.v.s. dr. Algiu Paulium užpylė butelį šampano ir taip pakrikštijo naują burlaivį „LISUTE“. Tuo ir baigėsi iškilmingos Jūros dienos apeigos. Sesės ir broliai grįžo į Rako stovyklą iškilmingoms šventoms Mišioms.

Sesė Taiyda

Naujas katamaranas „Lisute“, pakrikštytas Jūros dienos apeigose.

Udrietas kandidatas duoda įžodį. Iš kairės: Maya Chiapetta, Lile Soliunaitė, Audra Glavinskaitė, Courtney Beneschoch.

Jūrų skautų pastovyklės „Satrijos Ragana“ sesės Jūros dienos apeigose.

sesės Taiydos nuotr.

DRAUGAS (USPS-161000) THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvatinimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavarės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (USD)	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:	\$135.00	\$70.00	\$60.00
JAV	\$70.00	\$53.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$70.00	\$40.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$66.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius — Vytas Paskus

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

El-paštas: rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslių, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbarne lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9985
Valandos pagal sustinimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal sustinimą

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužiedimų darbotviete bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-716-1212
www.illinoispain.com

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKU LIGOS — CHIRURGIA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sukuriamas dantis už prieinamą kainą.
Sustinami kabinai anglų ir lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Prityrusių skautų „Partizanų“ skiltis su vadovu j. p.s. fil. Aru Lin-taku Rako stovykloje.

A. Pauzuolio nuotr.

Jūrų jaunės joja arkliais!

Liepos 11 d. Jūrų jaunės ir jaunių kandidatės išvažiuo išskylauti, arklių jodinėjimo iškylą. Visos sesės išgijo jojikes specialybę. Tai beveik istorinis įvykis, nes neatsimenam, kada Jūrų skautės tokią specialybę igijo. Ką buvo pradėję jau kiek mėnesių atgal, gavo užbaigt „Rako“ stovykloje!

Štai visų sesių komentarai:

Sesė Kristina Marinkutė sakė: „Man geriausia patiko, kada galėjome bėgti risti (trotting) su arkliu“.

Sesė Liana Jokubauskaitė sutinka, bet pridėda: „Buvo labai graži gamta“.

Sesė Ava Karaitytė sakė: „Man čia buvo labai smagu ir gražu. Norėčiau dažniau čia sugrįžti“.

„Bėgti risti su arkliu buvo smagu ir arkliukai labai geri. Daugiau skautų turėtų pasidžiaugti šita vieta“, — sakė sesė Skirmantė Kumpytė.

Sesė Vicky Petrauskaitė sakė: „Buvo smagu gauti patirties geriau joti arkliu“.

Sesė Gabrielė Tsvakutė sakė: „Mano arkliukas buvo labai geras“.

„Man patiko labai joti per gražų mišką. Kepti dešrelės buvo irgi smagu“, — tai tarė sesė Siga Lapinskaitė.

Sesė Dovilė Vitkutė nutarė: „Man patiko, kad šį kartą buvo daugiau sunkumo joti arkliu. Tai buvo gerai, nes smagu buvo nugalėti visas baimes“.

Sesė Rūta Misiūnaitė nutarė, kad jos arklys buvo pats geriausias!

Sesė Daina Kielaitė džiaugėsi, kad galėjo glostyti arkliukus ir susipažinti su jais prieš jojant.

Sesė Erika Weir sakė, kad labai smagu buvo šerti arkliukus.

O vadovės, sesės Onutė Savickienė ir sesė Dalia Vitkienė, kurios jojo arkliais kartu su sesėmis, sutiko su sesių išpuodžiausmą suteikė sesių šypsena ir puiki nuotaika, pasiekdamos tokią specialybę. Bravo, sesės!

KADA STATYSIME PAMINKLUS PATRIOTINIAMS KOLABORANTAMS?

ROMUALDAS
KRIAUCIUNAS

Neseniai Vladas Krivickas gana išsamiai pristatė naują „Metmenų“ žurnalo numerį – 2005–85 („Draugas“, 2005.7.16). Tame žurnalo numeryje išspausdintas Egidijaus Aleksandravičiaus parašytas straipsnis „Lietuvių kolaboravimas: nacių ir sovietų laikais“. Recenzuotojas štai ką rašo: „Nors parašytas itin korektiškai ir daugiau ar mažiau neutraliu moksliniu stiliumi bei remiantis intelektualinės lietuvių istorijos dokumentais, manau, neabejotinai išprovokuos vienokias ar kitokias diskusijas“. Prie tų diskusijų noriu ir aš prisidėti su kelių pastabų.

E. Aleksandravičius savo straipsnį pradeda teigdamas, kad bandymas palyginti kolaboravimo ypatybes nacių ir sovietų laikais yra „neabejotinai intriguojantis intelektualinis nuotykis“. Matant žodį „nuotykis“ galvoje iškyla Pietario „Algimantas“, spalio „Gatvės berniuko nuotykių“ ir kiti nuotykių romanai. Kaip čia dabar tas „nuotykis“ rišasi su kolaboravimu? Toliau skaitome, kad kolaboravimas yra prisitaikymas, konformizmas. Cituojamas Vincas Trumpa, kuris pastebėjo, kad istorikui neretai nėra lengva pasakyti, kas iš tikrųjų yra laisvės kovotojas, o kas bendradarbis arba kolaborantas. Taigi, skaitytoji diegiama mintis, kad iki šiol naudotos sąvokos yra daug neaiškumų ar panašumų.

Toliau nedrąsiai peršama mintis, kad per du kovų, pralaimėjimų, prievartos ir prisitaikymo šimtmečius tauta išugdė didžiausią prisitaikėlių lankstumą, klasingumą, gebėjimą slėpti savo mintis, meluoti, pajusti iš kur pučia politinis vėjas ir siekti savo tikslo. „Ar kolaboravimo kultūrinė sąmonė netapo lietuviškosios tapatybės dalimi?“

Autorius kamuoja jo paties pastaba, kad lietuviškoje kolektyvinėje atmintyje savęs išvaizdavimas yra artimesnis hero-

jiškam tipui. Tad lietuvių žydšaudžiai yra laikomi nacių kolaborantais, kriminaliniais nusikalteliais ir visokiomis išgamomis. Kaip tokie jie nepriklauso tautai. „Taigi, jie nėra lietuviai, jie nėra mes. Tokiu būdu, visai natūraliai kolektyvinė atmintis išvaloma nuo kraštutinių kolaborantų“. Autorius lyg ir apgailestauja, kad kolaboranto įvaizdis arba žydšaudžio tipas yra tiesiog neišsileidžiamas ir populiarią kultūrą atmintį.

Istorijoje ieškant kokio patiesinimo kolaboravimui, autorius sako, kad per paskutiniuosius du šimtus metų, šalia maištininkų ir sukilelių, Lietuvoje nuolat atsiradavo žmonių, supratusių neišvengiamų kompromisų reikšmę. Ilgiau apsirodojama prie Lietuvos poeto Adam Mickiewicz poetinio kurinio „Konradas Valerodas“. Mickiewicz sukurtas herojus tapo simboliu, o kolaboravimas su tautos priešais pasukusiųjų, bet tėvynės meilės jausmų visiškai nepraradusių XIX a. Lietuvos veikėjų elgsenai buvo pritaikyta „valerodizmo“ terminas. Toliau autorius pagalbom šaukia Vincą Trumpą ir perduoda pastarojo nuomonę, kad atgimimo veikėjų – Motiejus Valančius ir Simono Daukanto – politinės biografijos greičiau turėtų būti kolaboravimo, o ne atviros kovos už šalies laisvės istorija.

Lyg su tam tikra nostalgija E. Aleksandravičius drįsta teigti, kad heroiškas kolaboravimo tipas lietuvių visuomenėje visiskai atsiskleidė tik po Molotovo-Ribbentropo pakto. „Kolaboravimas yra kolaboravimas, o lietuviai – tipiška kolaborantų tauta, išvystyto kolektyvinio prisitaikymo jausmo dėka sugebėjusi išlikti ir galbūt net sumazinti okupacinių bei totalitarinių režimų nešamą blogį“. Kitame sakinyje skaitome, kad kolaboravimas nelygu kolaboravimui. „Pirmasis sovietmetis diktavo savas kolaboravimo sąlygas. Sovietų okupacijos strategams iš dalies pavyko išsaugoti Lietuvos valstybės ins-

Ukmergėje paminklas, pastatytas pirmosios Lietuvos nepriklausomybės laikais, užėjus bolševikams, išardytas ir išaugotas, dabar vėl atstatytas ir puošia miesto aikštę.

Indrės Tijūnelienės nuotrauka.

titucijų tęstinumą įvaizdį, o daugumas tarnautojų tiesiog turėjo dirbti toliau, kamuojami pasimetimo, baimės, įtarumo, matydami, kaip pamažu iš akių ima dingti aktyviausi nepriklausomos Lietuvos politikos ir visuomenės veikėjai... Formaliai žiūrint, visus tose institucijose dirbusius lietuvius šiandien galėtume pavadinti sovietų kolaborantais, tačiau dauguma jų šitaip nesijautė. Čia vėl šaukiame Karolio Drungos išvedžiojimą, kur tokios bendradarbiavimo su okupantu formos pavadintos „patriotiniu kolaboravimu“.

Toliau skaitome, kad nacių okupacija buvo ypatingas lietuvių kolaboracinio išsivadavimo išbandymo metas. „Iš Reichės susikūrusio Lietuvių aktyvistų fronto buvo daroma 5-oji nacių kolona, nepaisant to, jog ne visi frontininkai ir tikrai ne visi 1941 m. birželio sukileliai tokios kolonos sąmoningais nariais jautėsi“. Tačiau šviesiatiesiai pastebima, kad Laikinosios vyriausybės vadovo pozicijai, jo vadovaujama institucija jokia prasme nebuvo nacių kolaborante. Tačiau E. Aleksandravičius randa reikala pridėti, kad antisemitizmo ir komunizmo suplakimas į vieną atvedė prie holokausto baisių, sukurdamas patogias prielaidas nacių suplanuotam žydų klausimo „final decision“. Trumpa pastabėlė. Paprastai angliškoje literatūroje apie tai kalbama kaip „final solution“, o ne „final decision“.

Toliau skaitome, kad pokario kolaboravimo formas lemė daug faktorių. Viena iš jų buvo 60,000 karo pabėgėlių. „Vejami sovietinių represijų

baimės, kartu su vokiečių kariuomene ir 60,000 karo pabėgėlių Lietuvą paliko didžioji dalis administracijos tarnautojų, intelektualinių vadovų, mokslininkų, rašytojų ir menininkų. Tad visą administracinį tinklą sovietai turėjo austi iš naujo“. Ar šiuo norėta pasakyti, kad, jei tie 60,000 karo pabėgėlių nebūtų išbėgę, jie būtų galėję toliau likti savo darbuose? Autorius pastebi, kad reikėjo labai greito naujo kolaboracinio sluoksnio suformavimo.

Buvo svarbu išnaudoti buržuazinius specialistus, nors jų nedaug buvo likę. Anot autoriaus, tame matome patriotinio kolaboravimo formą, „nors šiandien yra itin sunku kalbėti apie visų – patriotinių, servilistinių, savanaudiškų ar niekšiškų – kolaboravimo atspalvių proporcijas“.

Toliau skaitome: „Sovietiniai autoriai visus buržuazinius nacionalistus be dvejonių įrašydavo į nacių pagalbininkų sąrašus, o išsivijoje atsiderę autoriai buvo linkę savo pabėgimo grauzatį kompensuoti, visus Lietuvoje likusius ir prisitaikyti priverstus žmones laikydami sovietų kolaborantais“.

E. Aleksandravičius savo rašinį baigia užuomina apie Vytautą Kavolį, kuris šeštajame dešimtmetyje bandė ieškoti atsakymo į klausimą, koks bus sovietmečio suformuotas lietuvių būdas ir su kokiais sunkumais susidurs nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo darbininkai. Matyt įtaka palietė ir bent viena Lietuvos istoriką, bandantį įdiegti pagarbą iki šiol gėdingą įvaizdį turėjusiai kolaboravimo sąvokai.

GALI SUGRĮŽTI LENINO STATULA

Berlyno kairiojo sparno senatoriai ir Vokietijos sostinė nori sugrąžinti milžinišką Rusijos komunistų revoliucionieriaus Vladimirio Lenino statulą, kuri iš rytinės miesto dalies buvo pašalinta 1991 metais, netrukus po Vokietijos suvienijimo. Sceną, kaip sraigtasparnis skraidina vieną šios 19 metrų aukščio statulos dalį, galima išvysti populiariame 2003 metų filme „Viso gero, Lenin“ („Goodbye Lenin!“). Dabar šis paminklas guli palaidotas viename miške Berlyno priemiestyje.

Turizmo pramonės ekspertai tvirtina, kad V. Lenino statula sudomintų daugelį iš 6 mln. turistų, kasmet apsilankančių Vokietijos sostinėje. „Turistams Berlyne didžiausią susidomėjimą kelia komunistinis periodas“, – sakė Natasha Kompatzki iš kompanijos „Berlin Tourismus Marketing GmbH“. Vienas iš pasiūlymų yra grąžinti paminklą ekspozuoti Vokietijos istorijos muziejuje Berlyne, teigė laikraštis „Bild“.

„Reuters“ – BNS

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Šį kartą pirmauja latviai

Amerikos lietuviai visuomet džiaugėsi, kai jų tautiečių arba tautos pasiekimai būdavo teigiamai paminimi vietinėje žiniasklaidoje (esame dėkingi skaitytojams, kurie tokia medžiaga, ypač iš tolimųjų vietovių, pasidalina ir su „Draugo“ redakcija). Deja, pastaruoju metu ne visos žinutės yra vertos pasididžiavimo, kai lietuviškos pavardės atsiranda narkotikų pirklių, mušėjų, neblaivių vairuotojų ar net žmogžudžių sąrašuose...

Šios savaitės pirmadienį (07.08 d.) dienraštis „The Chicago Sun–Times“ net tris puslapius skyrė Latvijai. Straipsnis („Profits are stunning“) išsamus, iliustruotas nuotraukomis ir Latvijos žemėlapiu, jeigu skaitytojai su šia Baltijos šaliimi nėra susipažinę. Deja, straipsnio turiniu latviai pasididžiuoti negalėtų, nes jame Latvija įvardijama Europoje pirmaujanti prostitucijų „eksportu“.

Teigiama, kad „Rytų Europos valstybės tapo pagrindiniu tašku, iš kurio globaliniu mastu sklinda „seksu vergų“ kontrabanda“. Tai vienas dienraščio straipsnis iš serijos apie naują vergijos formą: moterų, vyrų ir vaikų prievartą įtraukimą į prostituciją. Nors čia rašoma išskirtinai apie Latviją, bet „prekyba žmonėmis“ plačiu mastu išvystyta Arabų pasaulyje, Filipinuose, Pietų Amerikos valstybėse ir kone kiekviename žemyne bei šalyje. Pagal JAV Valstybės departamento duomenis, tarp 600 ir 800 tūkstančių žmonių yra tapę šios „prekybos“ aukomis. Tiesa, ne visi jie atsiduria prostitucijos replėse, kiti patenka į pačius prastiausius ir sunkiausius darbus, iš kurių beveik neįmanoma ištrukti. Vien Persų įlankos šalyse taip dirbauja apie 10 mln. užsieniečių, kuriuos specialūs agentai suviliojo gerai apmokamų darbų pažadais. Patekę į svetimą šalį, nemokėdami kalbos, neturėdami dokumentų, šie žmonės atsiduria savo suvedžiojimo ir vėliau darbų valioje. Jų gyvenimas šiurpus, palyginti su buvusiais juodaisiais vergais Amerikoje arba bedaliais baudžiauninkais Europoje (įskaitant Lietuvą).

Tačiau minėtame straipsnyje rašoma daugiausia apie jaunas moteris bei merginas – lat-

ves, ruses, ukrainietes, estes – kurios darbo ir geresnio gyvenimo pažadais buvo įviliosios į prostitucijos pinkles ir išvežtos toli nuo savo gimtojo krašto. „Iš sovietinių laikų šioms moterims yra užsilikusi policijos baimė“, rašoma straipsnyje, be to, į policiją kreiptis pagalbos jos apskritai vengia, nes bijo būti apkaltintos nelegalia veikla ir deportuotos. Suvedžiojotai jas laiko „už trumpos virvės“: be jų žinios moterys net pajudėti negali. Visą uždarbį jie taip pat paėmė, suteikdami savo „vergėms“ tik pačius būtiniausius reikmenis ir maistą. Prostitucija yra jiems labai pelninga – viena moteris per metus atneša per 250,000 dol. pelno. Paprastai jie „valdo“ daug daugiau negu vieną prostitutę.

Rašoma, kad Didžiojoje Britanijoje apie 80 proc. prostitucijų yra iš buvusių sovietų okupuotų respublikų. Kodėl merginos leidžiasi taip suviliojamos? Kaltinamas jų suvedžiojotų gobšumas, apskurumas, gimtojo krašto ekonomikos žemas lygis, išplitęs alkoholizmas, narkotikų vartojimas. Kadangi savo tėvynėje darbų sunku rasti, o namuose kartais laukia daug alkanų burnų, gerai apmokamas darbas kuriam kitame krašte atrodo labai patrauklus. Pavyzdžiui, vienai septynioliktmečiui buvo pasiūlytas vasaros darbas Suomijoje skinti braškes, bet ji, vos peržengusi Latvijos sieną, buvo prievarta įstumta į prostituciją. Smurtas ir prievarta panaudojama ne tik prieš merginas, kad ysiškai palenkty jų valią, bet taip pat grasinama nužudyti jų šeimos narius, ar kaip kitaip artimiesiems pakenkti. Šiuo metu kontrabanda žmonėmis yra vienas pelningiausių nusikaltamųjų grupuočių užsiėmimų, kartais net pralenkiantis ginklų ar narkotikų prekybą. Straipsnyje pažymima, kad Latvijos valdžia, policija, socialinės rūpybos įstaigos ir net mokyklos stengiasi kovoti su šia moterų išnaudojimo epidemija, bet kol kas geresnių rezultatų nepasiekia. Beje, lietuviai, perskaite šį straipsnį, neturėtų jausiti pranašesniais: pasak Italijos teisėsaugos, lietuviai ir lenkai Europoje taip pat garsūs – narkotikų prekyba...

VIENO GYVENIMO FRAGMENTAS BRONIUS ŽALYS

Nr. 39

Ypač padidėjo nervotumas užvakar, gavus įsakymą būti pasirengusiems vykti į Narviko rajoną (Elvenes). Del to dalis vyrų pradėjo ieškoti prieglaudos pas lenkus, kiti – pas rusus, treči rošiasis grįžti pas vokiečius arba bėgti į Švediją. Į darbus nebepasirūpinusius reikalingas skaičius žmonių, ir norvegai kelia triukšmą.

Šįvakar vakarinio patikrinimo metu globos karininkas kategoriškai įsakė visiems neklusantiems rytoj išvykti iš stovyklos arba susitvarkyti; kitu atveju jis atsisako iš savo pareigų. „...aš suprantu, – kalbėjo jis vyrams, – kad jūs esate nepaprastame nervų įtempime, mūsų ateitis neišiki – tai yra blogai. Bet dar blogiau yra tai, kad mes prarandame viltį, nes viltį praradę žmogus tikrai yra žuvis... Ramybės, tvarkos ir susiklausymo, ir nors mūsų nedaug yra – mes laimėsime!“ – užbaigė globos karininkas.

O tuo tarpu karo audra tebesiaučia Japonijoje. Radijo pranešimais vakar virs jos 19-os miestų buvo išmėtyti lapeliai su įspėjimu gyventojams, kad šie miestai bus sunaikinti. Šiandien tas pats įspėjimas duotas dar 5 miestams. Nuo šiandien miestų griovimui vartojamos naujai išrastos „atominės“ bombos, kurių sprogtamoji galia gauna suskaldžius urano atomus.

Šiandien, atominės bombos pagalba, sugriautas Hirošimos miestas.

Berlyne badas. Dizenterija. Nedirbą tegaua į dieną 300 g duonos. Dirbančių maistas šiek tiek geresnis. Vaikai būriais vaikštą pagal kareivines ir rankoja iš šiukšlių dėžių maisto liekanas. Baisu! „Nuo karo, bado ir maro apsaugok mus, Viešpatie!“

Rugpjūčio 9 d.

Šiandien atominė bomba numesta ant Nagasaki ir didesnė miesto dalis sunaikinta, žuvę dešimtys tūkstančių žmonių.

Nuo užvakar dienos gauname pasaulyje niekad negirdėtą valdinio maisto normą: 125 g duonos ir 20 g margarino dienai bei sriubai – truputį konservuotų daržovių ir makaronų. Vakaro maisto reikalu buvo parašytas raštas norvegams, kuriame, tarp kitko, pasakyta – kam kankinti – geriau sušaudykite, bus žmoniškiau! Tą patį maisto davinį gauna vokiečiai ir visi kiti svetimačiai, t.y. grupės „A“, „B“ maistą gauna vairo-

tojai, kurjeriai ir pan. darbuotojai. „C“ grupės maistas duodamas dirbantiems prie minų išėmimo darbų; tas pats geriausias.

Del maisto stokos, sutinkant norvegams, į darbą nutarėme neiti. Buvo atvykęs norvegų sveikintųjų ryšių karininkas ir pranešė, kad mūsų prašymas mus vežti ne į Narvik, bet į Trondheim, yra patenkintas, ir mes ten greitai laiku turim išvykti. Nuo šiandien esame parengties stovyje.

Radijus vis dar komentuoja atominės bombos padarytą visišką Hirošimos sunaikinimą. Vienintelė 200 kg bomba sugriovė ištisą miestą, su netoli 300,000 gyventojų. 13 km diametre visa gyvenybė sunaikinta. Japonų ministrų kabinetas esą susirinkęs svarstyti amerikiečių įteiktą ultimatumą dėl kapituliacijos. Nuo rytdienos ir Tarybų Sąjunga pradeda karo veiksmus prieš Japoniją.

Norvegų ūkininkai, sužinoję apie mūsų dabartinę maisto normą, laužo sau rankas. Kai kurie užėjusius pas juos lietuvių net pavalgindina, nors čia, šiaurėje, ypač karo/pokario metu jiems patiems maisto mažai. Visa duona gaunama iš Švedijos. Taip pat margarinas ir daugumas kitų maisto produktų.

Rugpjūčio 11 d.

Maisto normos nepadidina. Užvakar vėl gavome įsakymą eiti dirbti. Dabar dirbame pas Nestby kaimo ūkininkus – tiesiame kelią į kalnų ganyklas. Medybą ir Sundby kaimų ūkininkai atsisakė mūsų naudoti darbams, kaip alkanus žmones. Nestbiečiai pasirodė daug malonesni – jokio spaudimo prie darbo, mandagus elgesys. Visa nelaimė, kad vyrai nemoka norvegiškai, todėl sunku vieniems kitus suprasti, o jie vokiškai nė vienas nesupranta. Pirmą dieną pietums du vaikūnai atnešė į kalną, kur dirbame, pilną krepšį plonai sviestu teptų, cukrum apibertų arba žuvim apdėtų, plonom riekutėm įpjautų sumuštinių. Nors krepšys buvo ne visai mažas, bet per 90 vyrų kiekvienam teisejo po pusantro sumuštinių, kuriuos darbus vedęs norvegas ūkininkas išdalino. Šiandien, grįždami iš darbo atgal į stovyklą, vienoje sodyboje visi gavome po puoduką pieno ir 2 maišukus (12 kg) rugių miltų. Norvegai žada pirmadienį iš kepyklos parvežti daugiau duonos ir parūpinti kito maisto.

Bus daugiau.

Paminklas del Lietuvos laisvės pasiaukojusiam Romui Kalantai, pastatytas Dainavos stovyklavietėje, Michigan valstijoje.

Indrės Tijūnelienės nuotr.

LIETUVOJE GALIOJANTYS ĮSTATYMAI PALANKŲS ENERGETIKAMS

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Nepastebimai prabėgo treji metai, kai Seime priėmus Energetikos įstatymą, Lietuvoje pradėjo egzistuoti elektros rinka. Šios vienos iš svarbiausių energijos tiekimo sistemos vadovų teigimu, esminiai elektros rinkos principai yra sąžininga konkurencija, patikimumas ir sąžiningumas, rinkos dalyvių lygiatėsiškumas. Nacionalinėje elektros rinkoje elektra perkama tiesiogiai iš gamintojų arba per rinkos operatorių. Kaip žinia, šiuo metu mūsų šalies gamybos sektoriuje veikia 6 registruoti rinkos dalyviai: VĮ „Ignalinos AE“, AB „Lietuvos elektrinė“ (veikia Elektrėnuose), „Vilniaus energija“, „Kauno energija“, „Klaipėdos energija“ ir „Mazeikių elektra“.

Vieniems džiaugsmas, kitiems pyktis

Energetikos įstatymas taip pat primena, kad jau po 2010 metų visi šalies fiziniai bei juridiniai asmenys galės gauti laisvojo vartotojo statusą, t.y. teisę laisvai pasirinkti energijos tiekėją. Iki to laiko tikimasi, kad Lietuvoje prie energijos gamybos sistemos aktyviai prisijungs ir alternatyvių energetikos šaltinių tiekėjai, gaminsiantys elektrą vėjo jėgainėse bei hidroelektrinėse. O kol kas absoliučiai didžiausią dalį šilumos ir elektros energijos gauna iš atominės energetikos.

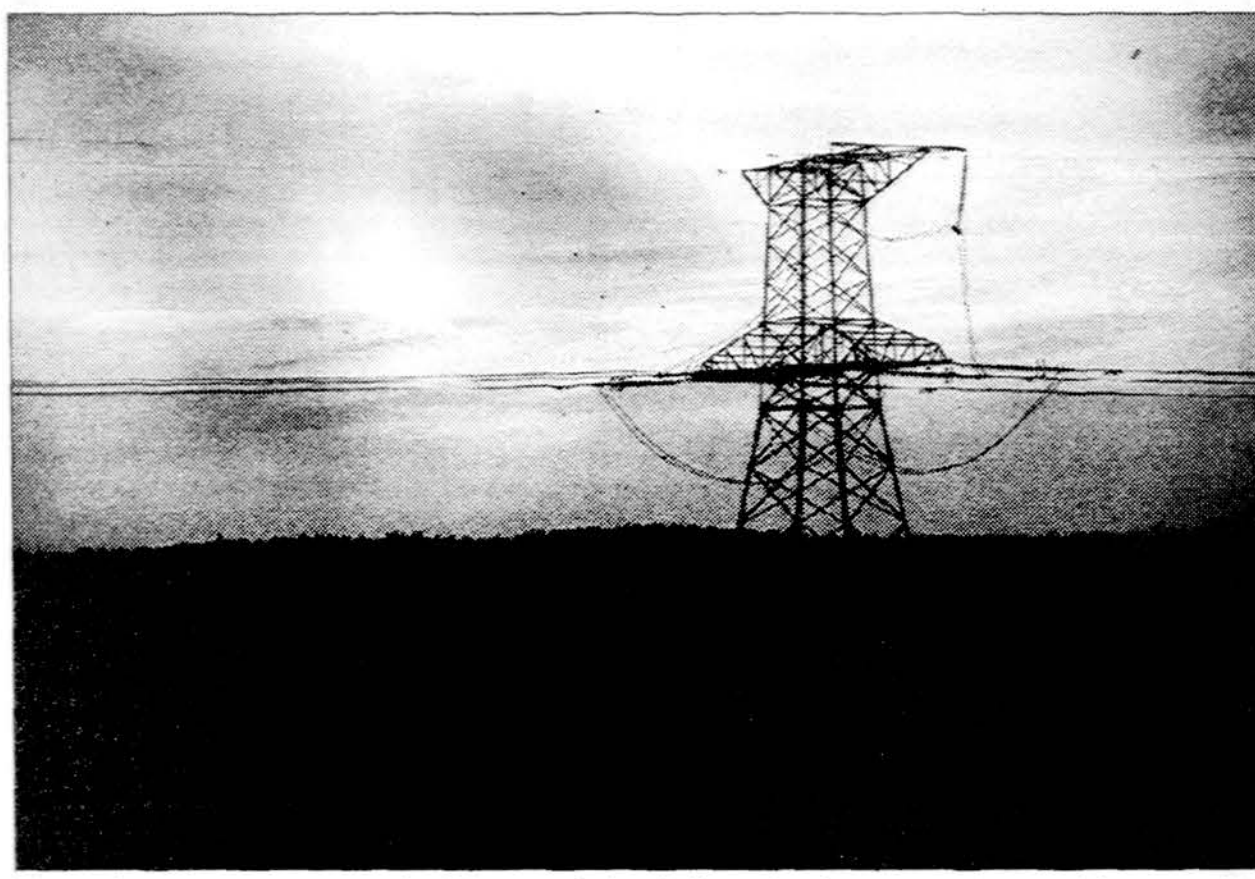
Pastaraisiais metais visoje šalyje kone kasmet plečiami arba atnaujinami elektros perdavimo linijų tinklai, kiti strategiskai svarbūs energetikos objektai. Galima pasidžiaugti, jog veik visi šalies gyventojai, įmonės bei organizacijos patikimai aprūpinti elektros energija, tačiau ši gerovė, pasirodo, kai kam teikia ne tik džiaugsmo,

bet ir rūpesčių. Ne vienas ūkininkas ar nuosavą žemę atgavęs savininkas pastaruoju metu neretai priekaištauja, kad jų teritorijose pristatytą tiek elektros stulpų, kad neįmanoma dirbti žemės. Negana to, pasak kai kurių žemę atgavusių savininkų, tie stulpai grynai bėda — gadina ir dalko kraštovaizdį, trukdo plėsti statybas, be to, žemė, kuri randasi po elektros tinklais dėl padidinto pavojingumo zonos, tampa tiesiog bevėrė, todėl daug žemdirbių, žemės savininkų patiria didžiulius nuostolius, o jų atlyginti valstybė net nesirengia...

Apie šią problemą pakalbino AB „Rytų skirstomieji tinklai“ Elektros tiekimo direktorius Saulius Kasparavičius patvirtino, jog už tai valstybė nenumato jokių kompensacijų. Antra vertus, pasak pašnekovo, AB „Rytų skirstomieji tinklai“ visada stengiasi ieškoti įvairių būdų ir priemonių, kaip sumažinti neigiamą energetikos objektų įtaką gyventojams bei aplinkai. „Eksploatuojant elektros įrenginius, bendrovė griežtai vadovaujasi mūsų valstybės priimtais tarptautiniais aplinkosaugos konvencijomis, Europos Sąjungos direktyvų, kitais aktais bei įstatymais. Statant ir rekonstruojant energetikos įrenginius, visad užtikrinama, kad išmetamų į atmosferą, gruntą ar vandens telkinius teršalų koncentracija neviršytų didžiausios leistinos normos, o triukšmo, elektrinio bei magnetinio lauko intensyvumas nebūtų aukštesnis už leistiną ribinį lygį“, — teigė S. Kasparavičius.

Nepripažįsta jokios savivalės

Netoli miesto ribos, Puorių kaimo gyvenančiam ūkininkui Jonui Bareikai ir jo šeimos atstovams pastaruoju metu vie-

Lietuvos laukuose pristatytą gausybę elektros perdavimo linijos stulpų, kuriais ne visi gyventojai yra patenkinti. Antano Tumėno nuotrauka.

nu iš papildomų rūpesčių bei galvosūkių tapo AB „Rytų skirstomieji tinklai“ Širvintų skyriaus kas mėnesį atsiunčiamos sąskaitos už elektros energijos parodomų nurašymą. Energetikai sąskaitoje už šią paslaugą reikalauja sumokėti 200 litų. Negana to, norint atsiskaityti už šią paslaugą, žmogui reikia vykti į patį įmonę, ten lukuriuoti eilę ir taip gaišti brangų laiką.

J. Bareikos nuomone, tokia monopolistai besivarkanti ir tik sau, bet ne vartotojams palankesnis įstatymų pasivertinanti energetikų „savalaiška“ veikia nėra toleruotina, kadangi jiems dar papildomai nubyra nepriklausantys pinigai... Mineto ūkininko sodyboje yra įrengta teniso aikštė, kuria nemokamai gali naudotis rajono gyventojai.

AB „Rytų skirstomieji tinklai“ Regionų skyriaus direktorius Jonas Šlaiciūnas tikino, jog su panašiomis problemomis ir bendrovė neretai kreipiasi ir daugiau gyventojų iš kitų Lietuvos rajonų. Direktorius teigimu, energetikai jokių saviavaliavimų neužsiima ir jokių neuždirbtų pinigų neima... „Su

fiziniais ir juridiniais asmenimis įmonė yra sudariusi sutartis ir vartotojai patys turėtų žinoti, kaip ir koku būdu jiems geriau atsiskaityti už energiją. Jeigu pas mus atvyksta patys gyventojai, mes jiems išrašome sąskaitas-fakturas, kuriose ir nurodyta sumokėta pinigų suma. Tai yra mūsų bendrovės valdybos patvirtintas nurodymas ir čia jokios saviavals nėra“, — teisinosi J. Šlaiciūnas.

Isigaliojo nauja atsiskaitymo tvarka

Pašnekovas priminė, jog nuo liepos 1 d. isigaliojo visiškai naujas atsiskaitymo už elektrą būdas. Bendrovė gyventojams siūlo paprasčiausią ir patogiausią atsiskaitymo būdą — tiesioginį diabetą. Taip gyventojai gali atsiskaityti ne tik už telekomunikacines paslaugas, būsto paskoloms ar gyvybės draudimą, bet ir už elektrą.

„Tai vienas iš racionalesnių pasiūlymų — gyventojai taip gali sutaupyti daug laiko, pinigų, jiems nereikės kiekvieną mėnesį pildyti atsiskaitymo knygelių, ilgokai lukuriuoti

eilėse. Už vartotojus padės atsiskaityti elektros tiekėjai ir bankas. Net ir užmaršiusi klientai nebeturės rūpesčių, jeigu savo banke ar bendrovės klientų aptarnavimo skyriuose pasirinks šį pigiausią atsiskaitymo būdą. O tai labai paprasta — tereikia savo banko sąskaitoje turėti pinigų ir kiekvieną mėnesį nuo kliento sąskaitos bankas atskaitys vienodą pinigų sumą“, — sakė pašnekovas.

Ši suma, pasak J. Šlaiciūno, skaičiuojama per paskutinius 12 mėnesių sunaudotos elektros vidurkį padauginus iš taikomo tarifo. Pavyzdžiui, jei šeima per metus suvartoja 1,500 kilovatvalandžių (kwh) elektros ir atskaita vienkartiniu tarifu — 0,31 Lt, tai kiekvieną mėnesį bankas nuo jo sąskaitos nuskaitys 38,75 Lt už 125 kwh (1,500 kwh: 12 mėn. = 125 kwh).

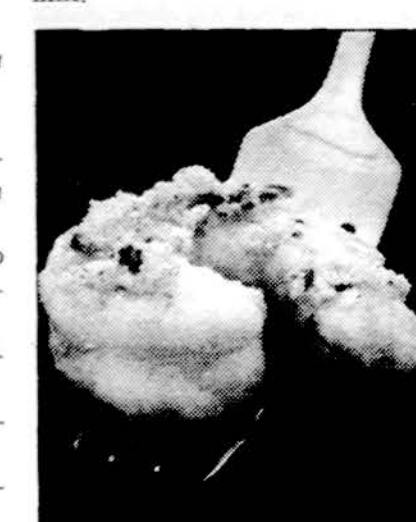
Be to, kartą per metus „Rytų skirstomieji tinklai“ apmokėta elektros kiekį sulysins su faktiškai sunaudotu kiekiu. Jei bus nustatyta, kad vartotojas sumokėjo už elektrą daugiau nei sunaudavo, ateinančio laikotarpio mokesčiai bus sumažinti permokėta suma, o jei prieš-

3/4 puod. duonos džiuvėsių (dry bread crumbs)

2 sv. nevirtų krevečių (raw shrimp), nuėmus kiauštelius ir ištraukus per nugarą einančią (juodą) gyslelę

Sumaišyti sviestą ir česnaką 1 ir 1/2 kvortos dydžio mikrobangėje tinkamame inde. Kepti mikrobangėje aukščiausia temperatūra, kol česnakai paruduos — 4–5 min. Išimti česnakus (išmesti). Į likusį sviestą įmaišyti vėją ir visus prieskonius. 1/4 puod. sviesto su prieskoniais užpilti ant duonos džiuvėsių ir gerai sumaišyti. Padėti į šalį.

Sudėti į indą krevečių, sumaišyti, kad visos pasidengtų sviestu su prieskoniais. Kepti mikrobangėje (neuždengtas) — vidutine temperatūra — 5 min. Po to pamaišyti, krevečių viršų apibarstyti paruoštais džiovintais duonos trupiniais ir kepti ta pačia temperatūra dar apie 3–4 min., kol krevečių bus permatomos ir rausvos. Prieš patiekiant, leisti pastovėti 2 min.

Krevetės mikrobangėje

1/2 puod. sviesto, supjaustyto į 4 gabalus
4 česnako skilteles, supjaustytas, ne sutrintas

1/2 puod. balto vyno

1 šaukštas suplotų šviežių petražolių lapelių

1 šaukštelis druskos

1 šaukštelis suplotų šviežių svogūnėlių (chives) arba svogūnų laiškų

1/4 šaukštelio džiovinto karčiojo kiekio lapelių (tarragon)

1/4 šaukštelio svogūnų miltelių (onion powder)

1/8 šaukštelio malto muskato riešuto (nutmeg)

1/8 šaukštelio džiovintų čobrelėlių (thyme)

Obuolių ir makaronų apkepamas

1 sv. plokščių makaronų (noodles)

4 rugščių obuoliai

1 šaukštelis cinamono

3 šaukštai sviesto

3 šaukštai balto arba rudo cukraus

Makaronus išvirti pasūdytame vandenyje. Nuvarvinti.

Obuolius nulupti, išimti sėklalaidžius, sutarkuoti burokine tarka.

Sviestą ištirpinti mikrobangėje. Cukrų sumaišyti su cinamonu.

Mikrobangėje tinkama,

gai — šis mokeskis bus padidintas. Kiek tiksliai reikės atsiskaityti už kiekvieną mėnesį gyventojai galės sužinoti apsilankę bendrovės klientų aptarnavimo skyriuose ar paskambinę telefonu.

Tiesioginio diabeto būdu, pasak J. Šlaiciūno, jau gali atsiskaityti smulkios ir vidutinės įmonės, organizacijos, kurioms reguliariai pateikiamos sąskaitos. Pašnekovas priminė dar vieną naują įmonėms bei įstaigoms — galimybę deklaruoti skaitiklių rodmenis prisijungus prie energijos tiekimo bendrovės interneto svetainės adresu —

www.rst.lt/klientams

„Be abejo, pastebėjome tam tikrus skirtumus kaip atsiskaito miestų ar kaimų gyventojai. Deja, miestiečiai yra bene užmaršiusi ir dažnai neturi laiko stoviniuoti eilėse prie bankų ar mūsų bendrovės aptarnavimo skyriuose, todėl neretai jie renkasi internetinį atsiskaitymo būdą. Tuo tarpu kaimiškų vietovių gyventojai dažniausiai mokesčius įpratę mokėti per pašto ar banko skyrius. Taigi, manau, jog naujoviška tiesioginio diabeto atsiskaitymo tvarka bus daug kam palankesnė“, teigė Jonas Šlaiciūnas.

KUR DINGO LAIŠKAI?

Mielieji skaitytojai, žinome, kaip visiems įdomu skaityti Laiškų skyrių trečiadieniais (daug kartų skaitytojai tai yra pasakę). Mums, t.y. „Draugo“ redakcijai, taip pat malonu laiškus spausdinti. Tačiau pastaruoju metu laišškai kažkur užkliuvo — nejaugi niekas nebūtinai nieko pasakytų? Pasiginti? Pagirti? Pasidalyti rūpesčiais? Ypač norėtume išgirsti iš tolimųjų vietovių, tik gauti nepiktus, neuzgauliojančius, o kultūringus ir nelabai ilgus laiškelius.

Galite siųsti faksu, rašyti eiliniu paštu, rašyti elaiškiaus (elektroniniu paštu), bet būtina šiuo adresu:

redakcija@draugas.org

Tačiau, nepaisant, kokių būdu laiškas parašytas, po juo būtina pažymėti autoriaus vardą (visą, ne tik inicialą), pavardę, tikslų adresą ir telefoną. Be šių priedų laiškų nespausdiname.

Tad laukiame, laukiame, laukiame Jūsų laiškų ir nuomonių!

Redakcija

SKELBIMAI

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi vairuotojai ir darbuotojai Bozeman, Montana. Graži vietovė ir geras atlyginimas. Apmokysime tinkamus kandidatus. Merganthaler Transfer & Storage 800-851-5749

Reikalinga auklė 2 vaikams pilnai darbo savaitę su grįžimu namo Willow Brook rajone. Tel. 630-712-1371

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS Agentas Frank Zapolis (verslė 49 metų) Off. Mgr. Aukš. S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smukaitienė kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654/773-581-8654

STASY CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai: keramikos plytelės, „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turis darbo draudimą. S. Benetis, tel. 630-241-1912

IŠNUOMOJAMA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$670-\$710; 2 mieg. — \$770-\$810. 1 mėnuo nemokamai. Tel. 630-910-0644, Jana.

IVAIRŲS

* Moteris ieško darbo ar gali pakeisti bet kurį savaitės dieną arba išleisti atostogų. Vairuoja, legalūs dokumentai. Siūlyti ir kitus variantus. Tel. 773-863-8473.

* Moteris, turinti žalią kortą, vairuojanti, ieško darbo pagyvenusių žmonių ir vaikų priežiūroje. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 815-609-3465.

* Vyras ieško darbo žmonių priežiūroje su grįžimu į namus. Tel. 708-945-1695.

* Gauti svarbius Eglės Jakelevičiūtės dokumentai. Skambinti tel. 815-325-9427.

* Moteris, turinti dokumentus, vairuojanti, ieško darbo pagyvenusių žmonių arba vaikų priežiūroje. Tel. 815-609-3465.

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight Krovinų gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export Krovinų gabenimas lektuvu į visas pasaulio šalis.

Air Freight Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages Krovinų pervežimas visoje Amerikoje.

Trucking Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8871 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680 Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

MŪSŲ VIRTUVĖ

Paruošia Julija K.

GRĮŽKIME VĖL PRIE MIKROBANGĖS

Daug šeiminių sako, kad mikrobangė viryklė dažniausiai vartoja tik maistui pakaitinti, sušaldytam produktui atšildyti, bet nekuomet nemėgina pietų pagaminti ar kokią komplikutesnį patiekalą paruošti: nepasitiki mikrobangėje ir tiek.

Be reikalo! Karštomis vasaros dienomis mikrobangė gali būti tikras išganymas. Nereikia jos „baidyti“. Jeigu vieną ar du kartus kas nors nepasisekė, tai nereiškia, kad jau laikas nuleisti rankas. Čia pateiksiu kelis lengvus, greitai pagaminamus ir tikrai sėkmingus receptus. Pameginkite, žinau, kad patiks.

Kimšti žalieji pipirai

Dabar pats laikas: ūkininkų turguose ir daržovių parduotuvėse galima rasti nebrangių, gražių, šviežių žaliųjų pipirų (green peppers), iš kurių greitai ir lengvai pagaminami pietūs, prikėmiant juos mėsos įdaru.

6 vienodo dydžio žalieji pipirai

2 sv. maltos kiaulienos (gali būti ir jautiena, ir kalakutiena)

1 vid. dydžio svogūnas, smulkiai supototas

1 šauštas sojos padažo

1 šauštas Worcestershire

padažo 1 šaukštas „teriyaki“ padažo

1/4 šaukštelio maltų pipirų

3 baltos duonos riekelės

1 skardinukė konservuotų grybų (stems & pieces)

1 vokelis „brown gravy mix“

2 puod. pomidorų sulčių

1/4 puod. vandens

3 šaukštai aliejaus

Pipirų paruošimas: nupjaukite pipirų viršų, išimti sėklas ir sėklų pleveles. Sudėti pipirus šalia vienas kito į mikrobangę tinkantį indą su kraštais, įpilti 1/2 puod. vandens, uždengti ir ant karščiausios temperatūros pavirti 5 min. Kai mikrobangės sustos, palikti pipirus joje, neatidarant durelių.

Įdaro paruošimas. Keptuvėje įkaitinti aliejų, sudėti smulkiai supotą svogūną ir pakepinti, kol jis pasidarys permatomas, bet neparuduos. Sudėti į keptuvę maltą mėsą ir pakepinti, dažnai pamaišant bei sukupojant atsirandantį „grumtelius“, kol mėsa praras rausvumą, bet dar nebus visiškai iškepusi. Mėsą suversti į dubenį.

Nuo duonos riekių nu-pjauti visą pluta, riekutes smulkiai sutrupinti, užpilti 1/4 puod. vandens (arba pieno) ir

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

KOPENHAGA

Suomija, Švedija ir Nyderlandai sutiko priimti 11 pabėgėlių iš Uzbekijos Andžan miesto, kurie pasislėpė Kirgizijoje šių metų gegužę, pranešė šalies Saugumo Tarybos atstovas. Liepos pabaigoje Jungtinės Tautos (JT) išsiuntė Kirgizijos į Rumuniją daugiau kaip 400 pabėgėlių iš Uzbekistano, tačiau 15 žmonių liko Kirgizijos pietinio Oš miesto tardymo izoliatorijoje, apkaltinti sunkiais nepolitinio pobūdžio nusikaltimais. 11 jų turi pabėgėlio statusą, kuriems suteiktas JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro valdyba.

MINSKAS

Baltarusija atsakė įsileisti į savo teritoriją Europos Parlamento delegatus, atstovaujančius Lenkijai ir vadovaujamus Europos Sąjungos įstatymų leidžiamosios institucijos vicepirmininko Jacek Saryusz-Wolski. Deputatai ketino apsilankyti šalies vakaruose esančiame Gardine, srities centre, kur Baltarusijos OMON liepos pabaigoje užėmė Lenkų sąjungos Baltarusijoje (LSB) pastatą. Baltarusijos ir Lenkijos santykiai pastebimai pablogėjo, Varšuvai dėl šio incidento atšaukus savo ambasadorių Minske.

JAV

JUNGVINĖS TAUTOS

Nepriklausoma tyrimo komisija korupcijai apkaltino buvusį Jungtinių Tautų „naftos už maistą“ programos Irakui vadovą ir nurodė, kad liko klausimų dėl to, ar JT generalinis sekretorius Kofi Annan žinojo apie šį skandalą, kuris pakenkė organizacijos įvaizdžiui. Negalutinę ataskaitoje, kurią paskelbė ši buvusio JAV federalinio rezervų banko pirmininko Paul

Nagasaki ragina JAV atsakyti branduolinės ginkluotės

Nagasaki, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Nagasaki antradienį įvyko 60-ųjų atominės bombos sprogimo metinių paminėjimas, kurio metu šis antras Japonijos miestas, patyręs amerikiečių branduolinę ataką, paragino Jungtines Valstijas atsakyti savo branduolinio arsenalo.

Praėjus trims dešimtmečiams nuo pirmosios pasaulio atominės bombos sprogimo, suliginsiu su žeme Hiroshima, antroji bomba, pavadinta „Fat Boy“, buvo numesta į kalvotą pietinį Japonijos miestą Nagasaki. Jos aukomis tapo daugiau kaip 70.000 žmonių.

Antradienį apie 6.000 žmonių, tarp kurių buvo ir šalies ministras pirmininkas Junichiro Koizumi, 11 val. 02 min. vietos laiku, praėjus lygiai 60 metų

Ispanija pradeda užsieniečių legalizavimo akciją

Madridas, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Ispanija pradeda naują nelegalių migrantų legalizavimo akciją — teisės likti šalyje gali tikėtis apie 120.000 užsieniečių. Anot antradienio žiniasklaidos, pretendentai turi būti gyvenę Ispanijoje mažiausiai dvejus metus, mažiausiai metus turėti darbą ir negali būti teisti.

Ar V. Uspaskichas rudenį sugrįš į Seimą?

Atkelta iš 1 psl. kuris turėjo būti išrašytas 1993 metais, esą iki šiol saugomas Maskvos G. Plechanov ekonomikos akademijos archyve.

Per televiziją pademonstruotas diplomatas ir V. Uspaskicho argumentai neįtikino nei valdančiosios koalicijos partnerių, nei opozicijos atstovų.

Pasak V. Uspaskicho, ranka rusiškai rašant jo pavarde raidė

Volcker vadovaujama komisija, sakoma, jog, remiantis turimais įrodymais, daroma išvada, kad Benon Sevan neteisėtai pasipelnė iš šios programos, todėl reikėtų panaikinti jo teisinę neliečiamybę. Ataskaitoje nurodoma, kad B. Sevan asmeniškai gavo 147,184 dolerių „dėkingumo mokesčių“ už pagal šią programą parduotą naftą.

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas George Bush pasirašė šalies energetikos politikos įstatymą, kuriuo bus siekiama ilgalaikėje perspektyvoje sumažinti šalies priklausomybę nuo naftos importo. Senatas projektą patvirtino liepos mėnesį, o politinė kova dėl naujojo įstatymo truko ketvirtus metus. Tarp įstatyme numatytų priemonių yra didelių išmokų skyrimas elektros energijai JAV teritorijoje gaminančioms energetikos bendrovėms. Manoma, kad mokesčių mažinimas ir paskolų skyrimas skatins atominių jėgainių, šiluminę jėgainių ir vėjo jėgainių statybą. Ši finansinė parama per dešimtmetį turėtų siekti 12,3 mlrd. JAV dolerių. Aplinkosaugininkai kritikuoja įstatymą, kuris, jų nuomone, neskatina energijos gamybos iš atsinaujinančių šaltinių.

Likus vieneriems metams iki rugpjūčio 11-osios išpuolių New York ir Washington, DC, karinė žvalgyba nustatė, kad Mohammed Atta ir dar trys sprogdytojai sudaro „al Qaeda“ kuopelę, veikiančią JAV, ir pasiūlė šia informacija pasidalyti su FTB, rašoma laikraštyje „The New York Times“. Žvalgybos padalinio „Able Danger“ pasiūlymas buvo atmetamas iš dalies todėl, kad keturi įtariamieji turėjo galiojančias visas, sakė dienraščiui buvęs žvalgybos pareigūnas ir respublikonų parlamentaras Curt Weldon. Pagal JAV įstatymus, JAV piliečių ir

nuolatinių gyventojų galima neįtraukti į kontingentą, apie kurį renkama žvalgybos informacija. Ataskaitoje, kurią C. Weldon sakė pagrindęs trijų buvusių žvalgybos pareigūnų tvirtinimais, pirmą kartą M. Atta įvardijamas kaip asmuo kėlęs potencialią grėsmę dar iki rugpjūčio 11-osios išpuolių.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHRAN

Iraniečių žurnalistas, disidentas Akbar Ganji, raginamas artimųjų ir draugų, kurie nerimavo dėl jo blogėjančios būklės, nutraukė aštuonias savaites trukusį savo bado streiką. 46 metų žmogaus teisių aktyvistas kaskelbė straipsnių seriją, kurioje valdžios pareigūnus susiejo su politinių disidentų nužudymais. Bado streiką A. Ganji pradėjo birželio mėnesį, reikalaujamas be sąlygų paleisti jį iš laisvės. Po kurio laiko iš kalinimo jis buvo pervežtas į Tehran ligoninę ir paguldytas į policijos saugomą palatą. Praėjusį mėnesį jo sveikatos būklė labai pablogėjo.

AMAN

Nuverstojo Irako diktatoriaus Saddam Hussein artimieji pranešė, jog atsisakė visų užsienio advokatų ir naudosis vien tik Irako gynybų paslaugomis. „Nuo šios dienos, joks teisininkas, išskyrus advokatą Khalil Dualaimi, neturės teisės veikti Saddam vardu“, sakoma pareiškimu, kurį šeimos vardu pasirašė Saddam Hussein dukterė Raghda. „Šiuo metu mano tėva ginantys užsienio advokatai naudojosi savo padėtimi siekdami kitų interesų, nesusiūsių su byla“, teigiama pareiškimu. S. Hussein, nuverstas 2003 m. balandį, šiuo metu laikomas JAV kalinėjame netoli Baghdad. Jis kaltinamas nusikaltimais žmonių ir laukia teismo.

šiai kaip ir šeštadienį Hiroshima, kur nuo pirmojo pasaulio branduolinio bombardavimo žuvo daugiau kaip 140.000 žmonių.

„Kuo nuodėdingesni užjausiu auka, — sakė J. Koizumi. — Japonija stengsis, kad pasaulyje būtų taika, ir laikysis trijų nebranduolinių principų bei taikios konstitucijos“.

Tai sakydams omenyje jis turėjo 1967 metais Japonijos priimtą išpareigojimą negaminti branduolinių ginklų ir neleisti įsivežti jų į savo teritoriją.

J. Koizumi palankiai vertina siūlymus pakoreguoti 1947 m. konstituciją, kuri buvo priimta spaudžiant JAV, kad Japonijai būtų pripažinta teisė turėti ginkluotąsias pajėgas.

Prieš teismą stojęs lietuvis prisipažino, kad užpuolė pareigūnę Elinor Bosanquent. Teismas buvo teigiama, kad į policijos stotį lietuvis buvo atgabentas ankstyvą balandžio 10 dieną rytą. Prieš pervedant T. Liutą į sulaikymo kamerą, pareigūnė E. Bosanquent pabandė nuimti žiedus nuo sulaikytojo.

Per šią ribotą akciją — vieną didžiausių tokių Europoje — teisės likti šalyje prašė 700.000 užsieniečių. Anot Darbo ministerijos duomenų, 89 proc. pareiškėjų tokia teise suteikta.

„p“ atrodo panašiai kaip „n“. Pasak politiko, daugelyje aukštosios mokyklos dokumentų jis „tapo“ V. Uspaskichu. Del šios priežasties akademija esą negalėjo patvirtinti, kad jo pavarde buvo studentų sąrašuose, todėl Lietuvoje kilo painiava.

Darbo partijos vadovas tikino, kad dėl šio nesupratimo jis turėjo problemų stodamas į magistrantūros studijas Kauno technologijos universitete (KTU). Tačiau, anot žiniasklaidos, šia „legenda“ paneigia KTU universitetui pateikta jo priedo prie diplomo kopija, kurioje matytas atspausdintame tekste aiškiai matyti teisingai parašyta pavardė. Tai esą reiškia, kad jei V. Uspaskichas būtų tikrai studijavęs, jo pavarde studentų sąrašuose nebūtų iškreipta.

IŠ NUPILIE TINIMO — PILIETIŠKUMĄ

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Vos atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, dabartinė Lietuvos ambasadorė prie NATO Gintė Damušytė pabrėžtinai tvirtino, kad svarbiausiu procesu Lietuvoje reikia laikyti pilietinės visuomenės ugdymą, formavimą, jos telkimą valstybinei veiklai, nes demokratinėje šalyje pilietinė visuomenė yra valstybės pamatas, turintis tvirtybės ir saugumo garantas. Deja, diplomate, įvalgi politikė dešiniųjų nebuvo deramai išgirsta, o kairieji jos teiginį suvokė, kaip išpėjimą ir didžiulį pavojų pažadinti galingą jėgą, kuri turės juos nušalinti nuo valstybės reikalų tvarkymo — politikos. Tebeturėdami visose valstybės valdymo struktūrose bei žiniasklaidoje buvusius kompartijos nomenklatūrininkus, kairieji, politiką įvardiję tik Seimo narių, partijų, diplomatų nuosavybę, piliečiams į politiką pastatė neperžengiamą užkardą, uoliai emėsi depolitizavimo — formalių Lietuvos piliečių nupilietinimo.

Viešai primygtinai buvo tvirtinama, kad mokykla, Bažnyčia, kariuomenė, visuomeninės organizacijos yra depolitizuotos, į politiką kištis negali ir, jei tu institucijų atstovai pralaidavo apie valstybės reikalus, jiems, pasitelkus palankią žiniasklaidą, buvo užčiaupiamas burna. Samoningai supainioję (suplaktę) politinę ir partinę veiklą, užuot valstybės institucijose draudė tik partinę veiklą, draudė ir politinę. Taigi penkiolika nepriklausomybės metų visuomenė ėjo nupilietinimo link. Todėl nereikia stebėtis, kad visuomenė tebeklaidžioja raudoname ruke, kad akis tebedengia komunistinė valktis, kad leidžiasi vakarykščių prievartautojų mulkinama, kad tokia renka į valdžias.

Kita nupilietinimo veiksminga priemonė buvo ir tebėra visuomenės laikymas skurdė. Skurstancio, alkano, negalincio patenkinti būtiniausių reikmių

žmogaus akiratis siauras, toliau būtiniausių buitinių poreikių nesiekia, jam laisvė, tautiškas, valstybingumas — mažai reikšmingais abstrakcijomis. Tokiu žmogumi labai lengva manipuliuoti, jo balsą pirkti nereikšmingais pažadais, sėlenų sauja, alaus buteliu ar blizgučiu. Visuomenėje, kurioje skurdžių dauguma, saujelė milijonierių gali lengvai „išsipirkti“ kelialapį į Seimą, tapti Seimo dauguma. Tik tokiu būdu, tik rinkėjų emocijų, o ne sąmoningo pasirinkimo dėka į Seimą atėjo Darbo partija. Panašiu būdu eina kitos, kurioms rūpi ne valstybės ateitis, o jos lovyos, partijos. Kalbant apie depolitizavimą arba nupilietinimą, verta skaitytui nors trumpai priminti politikos ir partijos apibrėžimus.

Politika senovės Graikijoje ir iki XVIII a. Europoje buvo apibrėžiama kaip mokslas apie valstybę. Mūsų laikais politika yra valstybės institucijų, visuomeninių organizacijų bei atskirų asmenų veiksmams ir siekiai, nukreipti į valstybės reikalų tvarkymą. Yra ir perkeltinė žodžio politika reikšmė — tai išsukinėjimas, maskuotas veikimas. Deja, šia pastarąja prasme, turėdami maskuotus interesus, mūsų politikai dažnai naudojami. Partija yra politinė organizacija, veikianti ir išreiškianti kokios nors savo programos interesus ir idealus. Partinė veikla yra taip pat politinė, nukreipta į valstybės reikalų tvarkymą, tik siauresnė, neapimanti valstybės idealų, interesų bei kitokių siekių visumos. Del pastarosios priežasties partinė veikla mokyklose, valstybės institucijose yra draudžiama kaip neatspindinti valstybės reikalų tvarkymo visumos. Tik veikdamas drauge įvairios partijos gali vykdyti politiką, reikšti valstybės siekius visumą. Jei politika — valstybės reikalų tvarkymą lygintume su upe, tai partijas turėtume lyginti su jos intakai. Čia pat derėtų paste-

bėti, kad nebrandžios demokratijos šalyse randasi partijos (intakai), kurios tik teršia politiką (upę). Tokie „partijų“ pavyzdžiai Lietuvoje: Rusų sąjunga, Lenkų rinkimų akcija, Moterų, Gyvenimo logikos ir kitos (tarp jų Darbo) partijos. Dauguma partijų yra ženklintos netikrumu, imitacija. Iš tikrųjų jos tėra grupės, kurias vienija ne valstybės kūrimo ir tvirtinimo idealas, o siauri klanų interesai. Jos parašo programas, kurių rinkėjai politiniai analfabetai perskaityti nemoka, tačiau balsuoja pagal sukeliamas emocijas, ne tikrąjį vaizdą, o įvaizdį.

Politinė veikla jokiose valstybinėse institucijose, visuomeninėse organizacijose, Bažnyčioje nedraudžiama, neribojama. Iš tikrųjų, jei pilietis sodina medį valstybei gražinti, jei kunigas pamokslu doroviškai ugdo valstybės pilietį, jei savanoris eina ginti savo tėvynės, jie dalyvauja politikoje. Kartais tenka išgirsti iš dvasininkų, kad jų priedermė sielovada, todėl Bažnyčia, budama atskirta nuo valstybės, nuo politikos atsiriboją. Taip kalbantieji klysta ir kitus klaidina; dvasininkai, kaip ir tikintieji bendruomenė, kaip ir pati Bažnyčia nuo valstybės nėra atskirti, veikia valstybėje, tik Bažnyčios valdymas yra atskirtas nuo valstybės valdymo. Doroviškai ugdydama pilietį, Bažnyčia patį aktyviausiu būdu dalyvauja politikoje, Bažnyčia daugeliu atveju institucinė parama arba protestu daro įtaką valstybės politikai. Milano kardinolas, buvęs kandidatas į popiežius Carlo Maria Martini išakmiai ragina Bažnyčią trauktis ne iš politikos, o iš jos šešėlio. Pats popiežius Jonas Paulius II parodė neišdildomą politinės veiklos pavyzdį, didžiulį poveikį pasaulinės politikos raidai.

Nuostatą šalinantis nuo politikos, tarsi nešvaras dalyko, nuo pat pirmų nepriklausomybės atkūrimo dienų įvairiais būdais pirmą buvusį komunistinę partinę nomenklatūrą. Jie politikos vieton statė kompetenciją valdyti, kurią turėjo igiję iš „demokratinio centraliz-

mo“, kurio neatsisakė iki šių dienų. Nupilietinta žmonių masė lengvai mulkinama, ja manipuliuojama, o panaudojus pilkšias, juodąsias viešųjų ryšių technologijas ir net moderniąją magiją, jau 15 metų demokratinį rinkimų būdą klanai valdo Lietuvą. Nupilietinta visuomenė negali suformuoti svarios opozicijos, kuri padėtų galėtų keisti. Apmaudu, kad padėtis negerėja, nes daugelis jaunų potencialių politikų bei sąmoningų piliečių traukiasi iš Lietuvos, palikdami laisvą erdvę veikti politikie-riams.

Tik penkioliktais nepriklausomybės metais prezidentas atkreipė dėmesį į didžiausią trukumą mūsų valstybėje — pilietinės visuomenės stoką. Ta proga sukurtas Pilietinės visuomenės institutas. Sveikintinas, nors pavėluotas, dėmesys. Tačiau vienkartinis simbolinis dėmesys, menkos instituto pajėgos, patikimai galima tvirtinti, apčiuopiamų poslinkių pilietiškuo link neduos. Reikalingas kitoks veikimas, kitokio kelio pasirinkimas. Reikalinga visuotinė tautos talka. Į ją privalo jungtis šeima, mokykla, Bažnyčia, visuomeninės organizacijos, atskiri asmenys, valstybė. Jau galime tvirtinti, kad skamba mūsų tautos ir jos valstybės išlikimo pavojaus varpas. Kas gresiantį valstybei pavojų akivaizdoje įstengs varpą tūkai įsiūbuoti, kas įstengs pakludyti, paniekinti, nupilietinti visuomenę priekšti, tas iš tikrųjų kurs ir tvirtins valstybę. Liaupsinami Valdovų rūmų statybos iniciatoriai ir statytojai bus pamiršti rytojaus dieną rūmus pastatius, tautos rūmo, jos valstybės būsto statytojai be liaupsų save įprasmins amžiams.

Laikas nelaukia. Priekyje — nelengvas, netrumpas, reikalaujantis pasiaukojimo darbas. Tik išmokyta politinio raštingumo, tik iš klystelių grąžinta ir tikrųjų vertybių lauką buvusi „tarybinė liaudis“ taps patriotine pilietine visuomene. Ir tik tada Lietuva galės tvirtinti: aš čia gyva, saugi, laisva ir nepriklausoma.

Jis žino numerį

Šiaurės Korėjos „Brangusis vadovas“ Kim Jong-il niekad nepamiršta darbuotojų karjeros istorijos, jų telefonų numerių ir kompiuterių kodų.

Šiaurės Korėjos tinklalapyje išspausdintame straipsnyje rašoma, kad Kim kasrty intensyviai lavina atmintį, sėdėdamas ir atmintinai kaldamas įvairią informaciją, pavyzdžiui, darbuotojų telefonų numerius.

„Prisimenu visų kompiuterių kodus ir telefonų numerius, kuriuos šiuo metu naudoja darbuotojai“, — tinklalapyje „Uri-Min-zok-kin“ — „Tarp mūsų žmonių“ (www.uriminzokkiri.dprkorea.com) cituojamas Kim Jong-il.

2002 m. jis nustebo Šiaurės Korėjos pareigūnų, atvykusių į susitikimą grupelę, kai „žaibo greičiu“ išvardijo jų visų telefonų numerius, rašoma tinklalapyje. Jame taip pat tvirtinama, kad kapinėse apsilankęs Šiaurės Korėjos vadovas apžvelgė antkapius ir atsiminė šimtus

mirusiųjų pasiekimus, charakteristikas, pomėgius ir šeimos narius. „Visi dalyviai buvo nustebinti jo nepaprastos atminties“, — teigiama interneto svetainėje.

Šiaurės Korėjos propagandoje gausu informacijos apie nepaprastus „Brangiojo vadovo“ pasiekimus. Itin smarkiai kontroliuojamas valstybės aparatas taip pat atidžiai stebi gyventojus, kad išitintų, jog jie nepiktžodžiauja prieš Kim Jong-il ar jo valdžią.

Jis neva pilotuoja naikintuvus, kuria operas, gamina filmus. Be to, jis atliko žygdarbi per kasmetines profesionalių golfo žaidėjų varžybas pataikęs į 11 duobučių, nors šį žaidimą žaidė tik pirmą kartą.

Tinklalapyje rašoma, jog Kim Jong-il visus darbuotojus paragino lavinti savo atmintį. „Žmogaus atmintis tampa geresnė, jei jis dažniau naudoja smegenis“, — cituojamas „Brangusis vadovas“.

Reuters—ELTA

Neteko vairuotojo pažymėjimo

Visiškai nemokantis važiuoti pradžiamokslis vairuotojas Nyderland taip sunervino policiją, kad ši atėmė iš jo vairuotojo pažymėjimą.

Pareigūnai atkreipė dėmesį į 47 metų vyrą, kai jis vos 80 kilometrų per valandą greičiu judėjo greitkeliu ir, nepaisant to, sunkiai laikėsi dešinės pusės. Policininkai vyrą sustabdė, tačiau leido važiuoti toliau, nes

jis buvo blaivus ir turėjo tvarkingus dokumentus. Tada vyriškis vėl vėžlio žingsniu pradėjo judėti, del ko policija jį dar kartą sustabdė ir davė jam pastabą. Kai vairuotojas trečią kartą rizikingai pajudėjo ir stabdomas sustojo eismo juostoje, pareigūnai neapsikentė ir paėmė iš jo visiškai senesniai gautą vairuotojo pažymėjimą.

dpa—ELTA

Grybas paskatino policiją ieškoti lavono

Viename Vokietijos miške lyje neįprastai didelės grybas skleidė tokį kvapą, kad policija nutarė ieškoti netoliese paslėpto lavono.

Vokietijos rytuose esančios Dresden miesto policijos atstovas spaudai sakė, jog remdamiesi vietos gyventojų pranešimais apie sklindantį smarvę, penki pareigūnai ir pėdsakys šuo išvyko apieškoti miško, esančio netoli Čekijos sienos.

„Tuomet jie aptiko šią milžinišką paniabudę, — sakė jis apie smarkiai dvokiantį kiaušinio pavidalo šungrybį, kuris lotyniškai vadinamas Phallus impudicus. — Jo smarvė išties nepakeliamą“.

Pasak Vokietijos žiniasklaidos, policininkų rastas šungrysis gerokai didesnis už įprastą paniabudę — šio vaisiakunio ilgis siekė daugiau kaip 20 cm. (VK)

Čikagoje ir apylinkėse

LIETUVIŲ FONDO PARAMA lituanistinėms mokykloms šiais metais sudaro net 67,000 dol. Švietimo tarybos duomenimis, šiuo metu JAV veikia 26 lietuviškos mokyklos, kuriose mokosi apie 1,700 moksleivių ir dirba beveik 300 mokytojų bei pagalbinių. Moksleivių ratui plečiantis, kuriasi naujos mokyklos įvairiose JAV vietovėse. Suprasdama lietuviško švietimo svarbą jaunosios kartos ugdymui, LF kasmet skiria paramą lituanistinėms mokykloms. Aukos LF prašome siųsti adresu: Lietuvių fondas, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.

SEKMADIENI, RUGPJŪČIO 14 D., 12 v.p.p. kviečiame visus į nuotainingą ir įspūdingą Jūros šaulių vasaros pasilinksminimą Ateitininkų žuolyne, 12690 S. Archer, Lemont. Muzika, maistas ir gera nuotaika tikrai nenuvilsite - tą jums pažada gen. T. Daukanto jūros šaulių kuopa. Informacija telefonu 773-523-7205.

LIŪDA RYGIENIENĖ ATVYKSTA į Lietuvišką studijų savaitę Dainavoje, kur rugpjūčio 26 d., penktadienį, papasakos apie neseniai Lietuvoje vykusį Mokslo ir kūrybos simpoziumą bei LB vadovų suvažiavimą.

RUGPJŪČIO 14 D., SEKMADIENI, 1 v.p.p. Beverly Shores lietuvių klubas ruošia savo tradicinę gegužinę. Kaip ir kiekvienais metais bus skaniai paruošti patiekalai ir saldumynai. Galima bus ir atsigaivinti, laimę išbandyti ir linksmai pabendrauti. Gegužinė įvyks Beverly Shores, IN, Lituanicos parke prie ežero, kurio viduryje yra klubo iniciatyva ir pastangomis 1970 m. pastatyta dailininko Juozo Bakio sukurta skulptūra Dariaus ir Girėno skrydžiui per Atlantą paminėti. Yra daug vietos pasistatyti automobiliams. Siek tiek paėjus yra ir didysis Mitigano ežeras. Nuosirdžiai visus kviečiame.

„AFRIKOS SAFARIS“ - VIENOS savaitės stovykla, kuri vyks rugpjūčio 15-19 dienomis nuo 9 v.r. iki 12 v.p.p. Ji skirta vaikams nuo 3 metų iki 12 metų amžiaus. Tai susipažinimo su biblia programa Juozo Bakio lietuvių liuteronų parapijoje Oak Lawn. Prašome skambinti kun. Valdui Aušrai dėl informacijos 708-422-1433.

ŠEŠTADIENINĖ ČIKAGOS lituanistinei mokyklai reikalingi pradinį ir vyresniųjų klasių mokytojai. Skambinti mokyklos direktorei Jūratei Dovilienei tel. 630-832-6331, arba direktorės pavaduotojai Laimai Anavičienei, tel. 708-361-5545.

ARTĖJA GRAŽI VASAROS ŠVENTĖ Žolinė. Rugpjūčio 14 d., sekmadienį, palaimintojo Jurgio Matulaitio misionijos bažnyčioje, Lemont, bus švenčiami žoliniai. O tuoj pat po 11 v.r. šv. Mišių. Lemont apylinkės valdyba kviečia visus į kermosiu-gegužinę. Be gardžių užkandžių ir gavių gerimų, gegužinėje visai žolininkė patars kaip ir nuo kokių negalavimų vartoti įvairiausias žoleles. Bus užsiėmimo ir vaikams. Beje, visi norintys prisidėti prie gegužinės rengimo, prašom skambinti Irenai Vilimienai tel. 708-974-0591.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ institutas rengia tautinių šokių mokytojų kursą 2005 m. rugpjūčio 14-18 dienomis Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI. Kursų programoje kalbėsime apie ateinančią šokių šventę, instituto suvažiavimą ir dalinsimės žiniomis apie tautinius šokus. Daugiau informacijos suteiks Nijolė Pupienė, 7355 S. Whipple, Chicago, IL 60629, tel. 773-436-7343.

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ BUS sekmadienį, rugsėjo 11 d. Ne-kaltai Pradėtosios Marijos šventovėje, Putnam, Connecticut. Praves pranciškonas tėvas Petras Šarka, OFM. Dienos programa: 10 v.r. - registracija, klausomos išpažintys, 11 v.r. - šv. Mišios ir homilija. 12 v.p.p. - pietūs, 1:15 v.p.p. - konferencija, procesija su rožančiaus malda vienuolyno sodyboje, šv. Sakramento adoracija ir palaiminimas. Pranešti iki rugsėjo 5 d. telefonu 860-928-7355. Visi kviečiami.

SPAUDOJE PASIRODĖ DAR VIENAS pranešimas, kuriame minimas lietuvis Armanis Nekrausis, 23 metų lietuvis, gyvenantis Orland Hills, liepos 27 d. buvo sušauktas benzino kolonėje, Darien priemiestyje, IL valstijoje, su siuntiniu iš Lietuvos, kuriame pareigūnai aptiko 300 Ecstasy tablečių. Kaip rašoma „Chicago Sun Times“ laikraštyje, DuPage County miestelio šerifas pranešė, kad tai sudaro 7,500 dol., paroduodant narkotikus gatvėse.

SKELBIMAI

Advokatas
Jonas Gibaitis
Civilinės ir
kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Tel.: 708-237-0788
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

IMIGRACINĖS TEISĖS
ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S. LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

Advokatas
Vytis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisų
Specialistas. Rastinės Čikagoje ir
Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527

SKELBIMŲ SK. TEL.
773-585-9500

„MARGUTIS II“ DĖKOJA

Žmogaus gyvenime yra gerų, laimingų metų, bet pasi-taiko ir nesėkmingų. Nesėkmės aplanko ir seniausią lietuvišką radijo programą „Margutį II“. Prieš dešimtmetį „Margutis“ staiga visai sustojo. Čikagos visuomenė buvo nelaiminga, nes pasigedo įprastinių žinių ir informacijos. Buvo atgaivinta radijo programa, pavadinta „Margutis II“, kuri veikia iki šių dienų, penkis kartus savaitėje, 1450 AM banga, nuo 8:00 iki 8:45 val. vakaro.

„Margutis II“ valdyba labai susirūpino, kai šią radijo programą aplankė nesėkmės. Aukos sumažėjo. Sumokėjus liepos mėnesio sąskaitas, banke liko vos keli šimtai dolerių. Kiekvieno mėnesio išlaidos siekia apie 5,000 dol. Be to, sugedo kompiuteris, kuris yra būtinas išgauti ir perduoti žinias iš Lietuvos. Savo jėgomis negalėjome jo pataisyti. Teko šauktis specialisto, kad nuolatiniui radijo klausytojai vėl gautų girdėti naujausias žinias iš Lietuvos. Teko klausyti visuomenės, ar „Margutis II“ radijo programa dar reikalinga?

Į pagalbos šauksmą atsiliepė eilė klausytojų, atsiųsdami savo aukas ir stiprinančius žodžius. Sulaukėme Lietuvių fondo valdybos vienkartinio 500

dol. čekio už ką „Margutis II“ valdyba nuosirdžiai dėkoja. Už aukas dėkojame LB Vidurio Vakarų apygardos valdybai, dėkojame LB Cicero apylinkei bei Cicero sekmadienio kavinės lankytojams. Ypatinga padėka yra LB Brighton Parko apylinkės valdybai ir jos energingai pirmininkei Salomejai Daulienei suruošusiems specialius pietus „Margutis II“ paremti. Pietų metu buvo gauta 437 dol. aukų ir pietų pelnas 503 dol. Nuosirdi padėka visiems aukotojams, kurių pavardės yra skelbiamos radijo programos metu. Kiekviena auka yra svarbi, nesvarbu kokia ji yra dydžio. Visos aukos nurašomos nuo fed. mokesčių.

„Margutis II“ radijo programa vedama profesionaliai. Kiekviena programa yra kita. Pirmadienį transliuojama Edvardo Šulciaus paruošta sporto apžvalga. Antradieniais Bronius Silinas skaito savaitės politinių žinių apžvalgą. Be to, yra dr. Jono Adomavičiaus ir kitų daktarų sveikatos patarimai, religinės bei kultūrinės valandėlės. Klausykimės ir remkime seniausią lietuvišką radijo laidą Amerikoje ir neleiskime jai sustoti.

„Margutis II“ valdyba

„Draugo“ dienraščio pranešimas

Gerbiami „Draugo“ dienraščio skaitytojai, rėmėjai ir bendradarbiai. Pranešame apie pasikeitimus, kuriuos „Draugas“ įgyvendina nuo šios savaitės, rugpjūčio 9 d.

Visų pirma, dienraščio administratorius Vytas Paškus stengiasi sutvarkyti laikraščio platinimo reikalus. Pagal susitarimą su pašto valdžia, laikraštis turi būti pristatytas į paštą keliomis valandomis anksčiau, nei būdavo anksčiau daugelį metų. Tai padės pašto darbuotojams laiku išskirstyti laikraščio siuntimą prenumeratoriams po visas Jungtines Valstijas. Dėl tos priežasties redakcijos darbuotojai irgi turi savo darbą atlikti keliomis valandomis anksčiau ir iki 12 v.p.p. paruošti „rytdienos laikraštį“. Tai gana sudėtinga, tačiau tai daroma visų skaitytojų labui.

„Draugo“ redakcija prašo renginių skelbimus ir žinutes atsiųsti iki 10 v.r. Vėliau gautus skelbimus spausdinsime tik po dviejų dienų.

Nuosirdžiai dėkojame už supratimą ir bendradarbiavimą.
„Draugo“ redakcija

„DRAUGO“ KNYGYNĖLYJE

KOSTAS OSTRAUSKAS

„GYVENO KARTĄ SENELIS IR SENELĖ“

SKELBIMAS

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Ši knyga - scenos veikalas, susidedantis iš trijų dalių: „Gyveno kartą senelis ir senelė“, „Oi grybai, grybai“, „Valse triste“. Knygą autorius paskyrė Julijai Kaupui.

Autorius rašo, kad bibliografinėmis išnašomis jis pažymėjo senelių (veikėjų) skaitomas laikraštines ištraukas - autentiškas citatas iš spaudos. Spektaklio atveju tai turėtų būti aiški žiūrovui, nes kitaip autorius neturėtų kur dėtis. Kiti laikraštiniai fragmentai - fiktyvūs.

Knygos kaina 15 dol. pridėdant 9 proc. užsisakantiems IL valstijoje. Knygos persiuntimo kaina 5 dol. Už kiekvieną papildomą knygą - 1 dol. mokeskis.

„Draugo“ knygynelio adresas:
4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629. Tel. pasiteiravimui 773-585-9500.

Parengia V.S.

VANAGAIČIO GADYNĖ

Antanas Vanagaitis, „Margutis“ radijo programos įkūrėjas.

Antanas Vanagaitis gimė 1880 m. gegužės 19 d. Lietuvoje, Šakių apskrityje. Išsimokslino eilinio vargonininko darbui ir keliose parapijose paeiliui vargoninkavo (pažymėtina - pas kun. J. Tumą-Vaižgantą, Laizuvoje). Bent du metu mokėsi muzikos (pažymėtina - Drezdene, Vokietijoje). Šiokio tokio pasirušimo pakako būti teatre aktorium. Rimtų ir ilgesnių studijų trūkumą betgi sukaupu kompensavo įgimti A. Vanagaitis muzikiniai ir aktoriaus gabumai. Kun. J. Tumą-Vaižgantas įtraukė ir sustiprino tautinę A. Vanagaitis veiklą ir ideologiją.

Lietuvos nepriklausomybės pradžioje A. Vanagaitis veikia Kaune, dirba teatre, yra gimnazijoje muzikos mokytojas, chorų vadovas. Kur tik apsisisto, visur nuo jaunystės pasi-reikšė kaip pastovus optimistas, išdaigininkas, linksmas savo gyvenamos aplinkos narys, liaudiškai lietuviškas, apsigimęs artistas. Kaune sukomponavo ir kai kurias populiariomis tapusias dainas, kaip „Stasy“, „Dul-dul-dudėlė“, „Aš bijau pasakyt“, net ir „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenu-rimsim“ - mūsų tautos siekimų himną. Kai kurias jo solo dainas išpopuliarino Kipras Petrauskas taip, kad jos tautoje tapo lyg liaudies dainos.

Kūrė dainas A. Vanagaitis nuotakų veikiamas. Pvz., Kaune su kitu artistu Justu Kudirka (vėliau vargonininkas Chicagoje) turėjo kambarėlį ir mėgdavo pareiti vėlyvomis naktimis. Artistai šiuo papročiu labai įgriso šeiminiškai. Kartą jiems neatidarė durų, vyrai nakvojė prie durų - ant laiptų. Pabudino juos rytą anksti bažnyčios varpai. Varpų pabudintas Antanas Vanagaitis išitraukė bloknotę ir užsirašė... solo balsui su vargonais giesmę „Sveika Marija“, puikiai pavykusį kurinį... Proginėmis nuotakomis ir daug kito parašė.

1924 m. birželio 24 d. Antanas Vanagaitis su draugais Juozu Olšausku ir Viktoru Dineika atsiranda Amerikoje. Prie jų prisideda jau anksčiau atvykęs jų bičiulis Jonas Dikinis. Sudaro trupę vardu „Dzimdzi drimdzi“ ir važinėja po Amerikos lietuvių kolonijas su nelengvai aptariamo pobūdžio koncertais: komišku vaidinimu improvizacijomis, vokalais, visa tai gausiai papildindami kanklėmis ir lietuviškomis dainomis. Jų nuotakingai pasirodymai pataikė į Amerikos lietuvių širdį - triumfas juos lydėjo nuo pat pirmojo pasirodymo.

Kad „Dzimdzi drimdzi“ inėš naujos dvasios, rodo ir toks epizodas. Chicagoje A. Vanagaitis buvo pakviestas vadovauti „Birutės“ chorui. Vietoj įprastų operetinių dainavimų A. Vanagaitis pristatė su liudies dainų repertuaru. Ir „Birutės“ chore atsirado senųjų dainininkų, kurie arių ir operetinių dvasių atkakliai gynė nuo A. Vanagaitis linksomos liaudiškos muzikos.

„Dzimdzi drimdzi“ veikla sustojo, nes gyvenimo sąlygų vertimai nutrūpinėjo aktoriją, reikėjo vis ieškoti naujų. O gal ir dzimdziškų nuotakų jau užteko. Šiaip ar taip, ši trupė

pajėgė Amerikos lietuvių nuotakas suvanagaitinti. Amerikos lietuviai turėjo savų politinių srovių: katalikų, socialistų. A. Vanagaitis su jokia srove nesusidėjo, o savo linksmoste programose neužpildinėja nei vienu, nei kitu. Iš viso, jis mėgsta juokus, bet nemėgsta kam nors igelti satyromis. Dėl to jei jis kur ir nemėgstamas, tai tik dėlto, kad vengia su kuo susidėti. Nuozmį priešų jis beveik ir neturėjo, nors nesusipratimų kartais neišvengdavo. Už tai visuose Amerikos lietuvių kraštuose radosi gausi jo draugų visuomenė. Atskirai reikia priminti, kad stipriai su juo sutapo Juozas Bačiūnas ir Antanas Ols.

1928 m. balandžio 1 d. pradeda eiti A. Vanagaitis mėnraštis (vėliau kelis metus ejęs dvisavaitiniu) „Margutis“. Pusę metų jį finansavo Juozas Bačiūnas. Su koku plačiu mostu buvo „Margutis“ užsimotas ir kiek A. Vanagaitis Amerikos lietuvių buvo žinomas, galima spresti iš to, kad „Margutis“ prasidėjo su 42.000 tiražu!

Keistas leidinys buvo tas „Margutis“. Paprastai kiekvienas naujas laikraštis ar žurnalas pradamas straipsniu, kuris vadinamas „Redakcijos žodis“ ar pan. Aišku, taip pradėjo ir „Margutis“. Straipsnio pavadinimas - „Redakcijos išsižiojimas“.

Žinoma, su „Margutis“ leidimu nesiliovė ir kita A. Vanagaitis veikla: koncertai, plokštelių leidimas ir t.t.

1932 m. balandžio 11 d. Juozo Bačiūno rūpinama ir finansuojama pradeda veikti „Margutis“ radijo programa. Tarp kitko - „Margutis“ išplatino ir apie 70.000 savo plokštelių. Lietuvių visuomenė A. Vanagaitis taip užkariavo, kad lietuvių kolonijose buvo jokia retenybė pro atvirus langus praeinant girdėti „Margutis“ radiją ar plokšteles. „Margutis“ kupletų leidiniai „Vanago plunksna“ ir „Vanago snapas“ ir žmonės išėjo 4.000 - 5.000 tiražu. „Margutis“ išleido apie 330 muzikos leidinių, o žurnale dainų tilpo beveik kita tiek.

A. Vanagaitis muzikos mokėsi apie du metu ir vėliau privachu keliu studijų nepapildė. Jo muzikiniai gabumai neabejotinai, bet šių dienų muzikos kūrėjui, ir dar dėl linksmo būdo niekur ilgesniam laikui nesusikaupiant, vien gabumais išsi-gelbėti nėra ko ir svajoti. Dėl to apie A. Vanagaitis muzikinę kūrybą ir jos vertę su rezervais atliepia visi, kas šią problemą pažįsta. O apie pažįstantius reikia atsiiepti su rezervais

mums. J. Žilėvičius teigia, kad A. Vanagaitis „visiškai nepažino kontrapunkto, net ir svarbiausiojo dalyko kompozicijai, harmonijos, per tokį trumpą laiką jis negalėjo nuodugnai išstudijuoti (monografija „A. Vanagaitis“, Chicago 1954, psl. 160). Ten pat Vl. Jakubėnas pataria: „neišskokime A. Vanagaitis kūryboje to, ko ten nėra: plačių formų, painios polifonijos, akademinio metodiskumo ar sausumo“ (173 psl.). Vl. Jakubėnas daro prielaidą, kad A. Vanagaitis Drezdene studijavo harmoniją bei kontrapunktą. Deja, A. Vanagaitis kompozicijoje ieškome kontrapunkto ir nerandame. Bet tai esmės nepakeičia. A. Vanagaitis lieka nepamirštamas ir jo laikai vadinami „Vanagaitis gadyne“ visai ne dėl jo kompozitoriškų kvalifikacijų.

A. Vanagaitis daug dėmesio skyrė vaikams. Vaikų muzikiniams užsiėmimui „Margutyje“ apstu liaudies dainelių ir lengvųjų fortepijono korinelių. Išleido keletą vaikams dainorių. Ir vaikams ir suaugusiems skiriamas dainelės dažnai turi melodiją ir terčiams pritarimą. Padirbėjus ir iš tokios paprastybės galima išgauti grožio.

- Mažiems pianistams, - sako A. Vanagaitis, - reikalinga duoti lengvųjų korinelių. Tai yra pamatas lietuvių bei.

Pamatas lietuvių bei! - Štai A. Vanagaitis ideologija vaikams. Jis įsitikinęs, kad mūsų Amerikoje niekas nenutautins, jei mes patys nenutautėsime.

Viename laiške jis rašo: „Keikiu tuos veikėjus, kurie rūpinasi bedievybe ir kitais „mokslo“, o paliko Dievo valiai vaikūčius. Jie išaugs be tautybės, be nieko...“

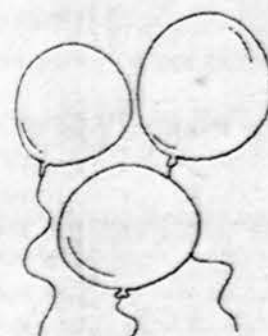
Šitaip apie lietuvių pasi-sakęs ir pats būdams aktyviu tautiniu veikėju, jis tai gerai suderino su tuo, kad ir gyvenamasis kraštas jį daug kuo įpareigoja Amerikai ir amerikiečiams. Karo metu jis labai uoliai platino bonus „Margutyje“ net ir dainuojamos medžiagos Amerikos tema lietuviškai patiekė.

A. Vanagaitis buvo riboto bendro išsilavinimo. Taip pat ir jo muzikinis išsimokslinimas nebuvo didelis. Betgi daug ką gyvenime nulėmė jo būdas ir igimti talentai. Kūryboje jam buvo toli ligi vad. „didžiosios“ muzikos, toli ligi simfoninės muzikos. Bet jis sukūrė nuotakingų dainų, pataikė į savo tautiečių muzikinį lygį ir tuo labai praturtino nepriklausomą gyvenimą pradėjusią lietuvių tautą ir tėvynę ir išeiviją. Jo dainomis savo lietuvišką repertuarą pagrindė Kipras Petrauskas.

Amerikoje jis rado kelią išeivio sielai. Jo teatras „Dzimdzi drimdzi“, jo radijo valanda ir žurnalas „Margutis“ davė lietuviškos dvasios nematimą kaip vienai senųjų išeivių kartai. Tokiu būdu išeivijos lietuvių kultūriname gyvenime daugiau kaip du dešimtmečius A. Vanagaitis buvo pati ryškiausia ir reikšmingiausia žvaigždė, tas laikotarpis užtikrintai gali būti vadinamas Vanagaitis gadyne.

Juozas Kreivėnas

ŠOKIAI
ŽAIDIMAI
PUIKI MUZIKA
GARUOJANTYS VALGIAI

Kviečiame į „DRAUGO“ gegužinę, kuri įvyks RUGPJŪČIO 21 d., SEKMADIENI, tėvų marijonų sodyje. 11:30 v.r. šv. Mišios, po jų - pietūs ir pramogos. JEI GALITE, PRATURTINKITE MŪSŲ LAIMĖJIMŲ SKRYNIA, - ATSIILYGINSIM GERA NUOTAUKA.

LAIMĖJIMŲ TRAUKIMAS
KNYGŲ PARDAVIMAS
SUSITIKIMAI SU DRAUGAIS
IR PAŽĪSTAMIS